...ЫЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! *43-дахи жэлээ гарана.*

БУРЯАД ҮНЭН

...С-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 83 (11069) | 1966 оной апрелиин 7, четверг | Сэн 2 мүнгэн

...Түүхын эрхэ байдалаар Соведүүдэй орон хадаа байгуулагдажа байгаа коммунизмын түгые эгээл түрүүлэн дэлхэй дээрэ мандуулаа. Совет арад ленинскэ Коммунис партиингаа хүтэлбэри доро энэ илагдашагүй, агуу тугаа нэрэтэй түрэтэйгөөр үргэжэ ябаха.

(КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Л. И. Брежневэй элидхэлһээ).

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд тухай

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

СССР-эй арадай ажахые 1966—1970 онуудта хүгжөөхэ ...н жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIII съездын Директивэ... гэһэн элидхэлые съезд апрелиин 5-да, үдэшынгөө заседа...рэ зүбшэн хэлсэжэ эхилээ.

Заседани дээрэ иимэ нүхэд үгэ хэлэбэ: В. В. ЩЕРБИЦ...Й — Украинын ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэг... А. В. ГЕОРГИЕВ — КПСС-эй Алтайн крайкомой нэгэдэхи ...етарь, К. М. ГЕРАСИМОВ — РСФСР-эй Министрнүүдэй ...дэй Түрүүлэгшын орлогшо, РСФСР-эй Госпланай түрүү...э.

Гадаадын коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэнэр нүхэд: Шрипат Амрит ДАНГЕ — Индиин Коммунис партиин Национальна соведэй түрүүлэгшэ, Жозе САНТОС — Бразилиин Коммунис партиин ЦК-гай түлөөлэгшэ, Урбан КАРЛССОН — Швециин Коммунис партиин секретарь, Эдгар ВООГ — Швейцариин Ажалай партиин генеральна секретарь, Питер КЕЙНЕМАН — Цейлоной Коммунис партиин ЦК-гай генеральна секретарь, Инги ХЕЛГАСОН — Исландиин Нэгэдэмэл социалис партиин ЦК-гай гүйсэдкомой гэшүүн гэгшэд делегадуудай, айлшадай зүгһөө халуунаар угтагдан, съездые амаршалба. ОАР-ай Арабска социалис союзай генеральна секретариадай гэшүүн Хусейн Зульфикар САБРИ съездэ амаршалга хүргөө.

КПСС-эй XXIII съездын нэрэ дээрэ промышленна предприятинуудай, эмхи зургаануудай, барилгануудай, колхозууд болон совхозуудай ажалшадай коллективүүдһээ, Совет Армиин ба Флодой сэрэгшэдһээ, эрдэм ухаанай эмхи зургаанууд, уран мэргэжэлтэдэй эмхинүүдһээ, комсомолшууд болон залуушуулһаа амаршалганууд, ажалай айладхалнууд орожо үргэлжэлһөөр.

1966—1970 ОНУУДТА СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБ ТУШАА КПСС-эй XXIII СЪЕЗДЫН ДИРЕКТИВЭНҮҮД

1966 оной апрелиин 5-да СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр А. Н. КОСЫГИНАЙ хэһэн элидхэл)*

...циалис байгуулалтын гүрэнүүдтэй хани ха...ан шэнэ табан жэлэй түсэбэй зорилгонуудые ...эхэ хэрэгтэмнай туһа болохо юм. Советскэ Союз ...ческэ, хүнгэн, эдеэ хоолой болон промышленно... бусад һалбаринуудай предприяти, цехүүдтэ ...ахын тулада мянга гаран янзын түхеэрэлгэ ху...жа абаха байна. Манда хэрэгтэй далайн тран...на суднануудай 48 процентнь, магистральна бо... промышленна электровозуудай 40 процентнь, тү...амай пассажирска вагонуудай 36 процент гэхэ ...зүйлнүүд аха дүү оронуудһаа абтаха юм. ...рэшэлэн оёмол хубсаһа, трикотаж, гутал, бүд, ...хоолой, химическэ промышленностиин элдэб хэ...нүүдые арад зоной хэрэглэхын тулада ехээр ...дан абахабди. Тиигэжэ хүн зоной эрилтые ...ар хангаха арга олдохо.

...рэшэлэн социалис оронуудта хэрэгтэй эл...янзын түхеэрэлгэ, машинануудай, хатуу, шэнгэн ...ын, металлургиин түүхэй эд болон металлнуу...лопогой, ой модоной, целлюлозно-саарһанай бо...лдэб бусад шухала хэдэн эд товарнуудай ехэн... Советскэ Союзһаа абтаха байна.

...кономическа талаар хани харилсаатай ажаллажа ...адамнай, шэнэ шэнэ асуудалнуудай гарадаг бай...нь ойлгосотой. Мүнөө үедэ социалис оронууд бү...ухала хэрэгтэй түхеэрэлгэ, машинануудайнгаа 95 ...процентыень өөһэдөө бүтээдэг гү, али өөһэд ...ю андалдан абалсадаг юм. Иимэ эрхэ байдалда ...ышленность болон гадаадын худалдаа наймаанай ...изацинууд айхабтар ехэ харюусалгатай болоно. ...эр эгээл эрхим шанартай эд товарнуудые уял... хараалагдаһан болзор соо бэе бэедээ үгэлсэжэ ...а ёһотой. Манай оронойшье, манай нүхэдэйшье ...ышленностиин болон гадаадын худалдаа най...ай хүдэлмэрилэгшэд энэ зорилгые бэелүүлхын ...а бүхы шадалаараа оролдохо гэжэ бидэнэр эти...ди.

...ромышленностиие тусхай мэргэжэлээр улам ... хүгжөөжэ, тэрэниие хамжуулан хүгжөөхэ гэһэн ...алис оронуудай хүсэл эрмэлзэлэлынь Директивэ...эй проект соо хараада абтаа.

...Энэ табан жэлэй туршада бидэнэр мүн эрдэм, ...ын хани харилсаа саашадань үргэдхэхэ тушаа ...румэ хэхэ ёһотойбди. Теоретическэ болон практи... удха шанартай шэнжэлэлгын, конструкторска ба ...тнэ хүдэлмэриин талаар социалис оронуудай хү... оролдолгые зохидоор тааруулха гээшэ дэлхэйн ...алис байгуулалтын баялигые ашатай зүбөөр хэ...хэ шухала нүхэсэлнүүдэй нэгэн болоно.

...оциалис оронуудай хоорондохи экономическа ...оо харилсаае али бүхы талаһаань хүгжөөхэ гээшэ ... бэелүүлхэ шухалын шухала зорилго мүн. ...эб гэхэдэ, энэ холбоо харилсаан орон...нэйшье, дэлхэйн бүхы социалис байгуулалтыншье ...үндэһэн аша туһада тааралдана. Манай партиин ...ральна Комитет, Советскэ правительство проле...а интернационализмын ленинскэ гол ёһонуудые ...бэри болгон, саашадаашье аха дүү оронуудай ... харилсаае үргэдхэхын, социалис нүхэсэлэй эко...ческа һүр хүсые дээшэлүүлхын, тэрэнэй нэгэдэ...бэхижүүлхын тулада хамаг хэрэгтэй юумые бул...а хэхэ юм.

...и, Африкын болон Латиин Америкын бэеэ даан... гүрэнүүд болон СССР-эй хоорондо экономическа ...оо харилсаа үргэдхэхэ ябадалые ехэ удха ша...ай гэжэ бидэ тоолонобди. Эдэ гүрэнүүдтэ бүхы ...түрэлтэнэй хахадынь шахуу ажаһуудаг. Тиин ...өнэй эрхэ байдалда эдэ оронууд империализмда ...үү шэрүүн шанга тэмсэлэй хэгдэжэ байгаа газар ...нхой. Советскэ Союз болон залуу национальна ...үүдэй хоорондо бэелүүлэгдэдэг экономическа ... харилсаан тэдэнэй экономикыень бэхижүүлхэ ...аа эб найрамдал тогтонижуулха, арадуудай эрхэ ...тэйгөөр, бэеэ даангяар хүгжэхэ эрхыень батад... тэмсэлэй шухала хубинь болоно.

...үгжэжэ байгаа оронууд болон СССР-эй хоорон... бэелүүлэгдэдэг экономическа хани харилсаан тэдэ...улай национальна промышленностиин шухала ...арнуудые байгуулха, техническэ болон эрдэмтэдэй кадрнуудые бэлэдхэхэ, дэлхэйн дэлгүүртэ тэдэнэй байдалые батадхаха гэһэн үндэһэн шухала зорилгонуудые дүүргэхэ хэрэгтэ шэглүүлэгдэнхэй. Мүн Советскэ Союзшье эдэ оронуудтай харилсаһанайнгаа ашаар ажалай уласхоорондын хубаариин булюу талыень үргэн ехээр ашаглаха нэмэлтэ арга боломжо олоно. Эдэ оронуудай үнинһөө хойшо худалдадаг эд товарнууд болохо хлопок, нооһо, арһа, үнгэтэ металлнуудай рудагай концентрат, ургамалай тоһо, жэмэс, кофе, какао-бобы, сай болон бусад янзын түүхэй эдүүд ба бэлэн бүтэн болгогдоһон хэрэгсэлнүүдыешье улам ехэ хэмжээгээр тэдэнһээ худалдан абажа шадаха байнабди.

Табан жэлэй туршада хүгжэжэ байгаа оронууд болон манай ороной хоорондын эд товарай эрьесэ нилээд ехэ болохо юм. Тиихэдээ энэ эрьесын хэмжээнэй ехэ болохоһоо гадна, хүгжэжэ байгаа оронуудай экономикын дэбжэлтэһээ дулдыдан, худалдан абалсадаг эд товарнуудаймнай янзануудынь улам үргэдхэ байна. Бэеэ даанхай национальна экономико байгуулжа байгаа оронуудта машина, түхеэрэлгэ урданайхиһаа нилээд ехээр худалдаха гэжэ табан жэлэй түсэбэй Директивэнүүдэй проект соо хараалагданхай. Энээнтэй нэгэн хамта запасной частьнууд, хабсаргагдадаг хэрэгсэлнүүд, тэрэшэлэн материал болон түүхэй эдэй зарим янзанууд мүн лэ ехээр худалдагдадаг болохо ёһотой.

Үндэһэн кадрнуудые бэлэдхэхэ гээшэ хүгжэжэ байгаа оронуудта ехэ удха шанартай. Иимэ кадрнуудые бии болгохо гээшэ национальна промышленностиин предприятинуудые байгуулагшаһаа доошогүй шухала хэрэг мүн. Үндэһэн кадр болон мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ талаар бидэнэрэй хани харилсаан саашадаа үргэдэхэ гэжэ Директивэнүүдэй проект соо хараалагдана.

Империализмда эсэргүүсэн тэмсэжэ байгаа арадуудай зохёохы ехэ бэлиг шадабаритай байһандань этигэнэбди, тэдэнэй үнэн зүб хэрэгынь илан мандаха гэжэ этигэнэбди. Тиимэһээ тэдэ оронуудтай экономическа хани харилсаагаа саг үргэлжэ үргэдхэхэ гэжэ саашадаашье оролдохобди.

Һүүлэй табан жэлэй туршада капиталис оронуудай, түбхын түрүүндэ Финлянди, Франци, Итали, Япон, Англи, Швецитэй Советскэ Союзай хэдэг худалдаа наймаан нэгэ хахад үлүүтэй дахин ехэ болоо. Гэбэшье баруун оронууд болон СССР хоёрой бэелүүлдэг худалдаа наймаанай харилсаанда һаад тойбонууд ушарна. Хэдэн оронуудта Советскэ Союзай худалдадаг эд товарнуудта үлүү ехэ татари үшөө ашагладаг байһаар. СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай хүгжэлтэдэ Америкын Холбоото Штадууд һаалта хэхые оролдоно. Гэбэшье тэдэнэй энэ муу һэдэлгэнь буруу һүрэнэ. Энэ мэтын хорото ябуулга үйлэдхэдөө, Холбоото Штадууд уласхоорондын үргэн ехэ худалдаа наймаанай замда XX зуун жэлдэ элдэб хаалта табидаг орон гэжэ муу нэрэтэй болохоһоо ондоо юумэ олохогүй.

Ажалай уласхоорондын хубаариин бодото эрилтэнүүдһээ дулдыдан, ондоо оронуудта Советскэ Союзай худалдадаг эд товарнуудынь манай экономикын мүнөө үеын хэлбэри байгууламжадань, тэрэнэй арга боломжодо улам ехээр тааралдадаг болохо байһаниинь дамжаггүй. Тиин хэрбээ мантай худалдаа наймаа хэдэг гүрэнүүдэй зүгһөө Советскэ Союзай арадай ажахыда болоһон ба боложо байгаа хубилалтануудые хараада абаа һаань, энэнь капиталис оронуудһаа манай худалдан абаха эд товарнуудай хэмжээе нилээд ехэ болгохо арга олгохо юм. Капиталис оронуудтай бэелүүлэгдэхэ эд товарай эрьесые саашадань үргэдхэхэ гэжэ табан жэлэй түсэбэй Директивэнүүдэй проект соо хараалагданхай.

Үни удаан болзорой худалдаа наймаанай болон урьһаламжын хэлсээнүүд капиталис оронуудтай манай гүрэнэй хэдэг наймаае урда жэлнүүдэйхидэ орходоо ехэ болгохо гэжэ найданабди. Тиимэ хэлсээнүүд Советскэ Союзтай тэдэ оронуудай али алиндаа ашатай туһатай, тогтууритай худалдаа наймаа хэхэ гэжэ оролдожо байһыень харуулна.

Мүнөө үедэ дэлхэй дээрэ боложо байгаа эрдэм, техникын эрид хубилалтань дэлхэйн экономическа харилсаае урданайхиһаа сүлөөтэйгөөр хүгжөөхые эринэ, социалис оронууд болон капиталис байгуулалтын оронуудай хоорондо үргэн ехэ экономическа андалдаа бэелүүлхэ арга нүхэсэл олгоно гэжэ мүнөө улам элиржэ байна. Харин энэ ушар уласхоорондын байдалда һайн нүлөө үзүүлжэ болохо юм.

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада гадаадын худалдаан болбол арадай ажахын хэдэн шухала зорилгонуудые шийдхэхэдэмнай туһалаа. Гэбэшье гадаадын экономическа холбоо харилсаанай ашаар бидэндэ бии болоһон арга боломжонуудые үшөөл гүйсэд һайнаар ашагланагүйбди.

Гадаадын худалдаа наймаанай үүргые нэгэ бага ондоогоор сэгнэхэ саг ерээ. Гадаадын худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд заримдаа гансал өөрынгөө сэхэ урдахи зорилгые хараад байдаг, бүхы ябуулгамнай арадай ажахые бүхы дээрэнь аша үрэтэй болгохо гэһэн зорилгоһоо дулдыдаха ёһотой гэжэ гүйсэд хараадаа абадаггүй байна. Гадаадын худалдаа наймаанай холын хараата түсэб дэлхэйн дэлгүүртэ бии болохо бүхы арга боломжо, хубилалтануудые хараада абажа шадахагүй байһаниинь ойлгосотой. Тиин эгээл тиимэ туладань гадаадын худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд манай ажахын эрилтэ хэрэглэмжые һайн мэдэжэ, манда ашаг олзотойгоор эд товарнуудые абажашье, худалдажашье байха тухай асуудал табиха талаар үүсхэл хэшээл гаргажа байха ёһотой. Нүгөө талаһаа, промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд гадаадын худалдаа наймаае шухала удха шанартай бэшэ юумэн гэжэ ехэнхидээ тоолодог. Энэ тон буруу һанамжые болюулха, промышленность болон гадаадын худалдаа наймаанай хоорондохи ажал хэрэгэй холбоое бэхижүүлхэ шухала.

Шэнэ табан жэл соо бидэнэр гадаадада худаллаха ба гадаадаһаа асарха эд товарнуудай янза хэмжээе нилээд һайжаруулан хубилгаха, тэдэнэй ашаг үрые дээшэлүүлхэ, гадаадада худалдагдадаг продукциин шанарые һайжаруулха, худалдаанай онол аргануудые нарижуулха, гадаадаһаа абтадаг эд товарнуудые урданайхиһаа зүбөөр ашаглаха тушаа хэмжээнүүдые хараалха ёһотойбди. Гадаадын оронуудта худалдагдадаг эд товарнуудай хэмжээе нилээд ехэ болгохо, тэрэниие ашаг ехэтэй болгохо гэжэ хараалагдана. Энэ зорилго бэелүүлхын тулада түбхын түрүүндэ машина, түхеэрэлгэ болон бүтээмэл бусад хэрэгсэлнүүдые ехээр худалдаха, тэрэшэлэн ехэ мүнгэн олзо олдохо гэжэ лаб найдахаар түүхэй эд, полуфабрикат болон материалнуудые газаа тээшэнь худалдажа байха шухала. Түсэблэлгын, промышленна, гадаадын худалдаа наймаанай болон транспортна организацинуудай иимэ зорилго урдаа табижа, хамтаараа хүдэлөөл һаань, арадай ажахын энэ шухала зорилгые бэелүүлжэ болохо байна.

Ерэхэ табан жэлдэ манай промышленностиин хүгжэлтэ гадаадын худалдаанай талаар шэнэ арга боломжонуудые бии болгохо юм. Мүнөө машина бүтээдэг олон завод орёо оньһон хэлбэритэй, техническэ талаараа эрхим һайн түхеэрэлгэ бүтээн гаргадаг болонхой гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Тиимэһээ манай гайхамшаг инженер, хүдэлмэришэдэй оюун ухаагаар, шадабари мэргэжэлээр бүтээгдэһэн эрхим һайн энэ продукциин гадаадын дэлгүүртэ гаргагдадаггүй ушартай эбсэжэ болохогүй. Энэ продукци олонхи ушарта юундэ худалдагданагүйб гэхэдэ, тэрэнэй газаахи үзэмжэ дүрсэдэ, техническэ документаци бэлэдхэхэ, продукцияа бусад гүрэнүүдтэ дурадхан, һайн талыень харуулха хэрэгтэ зохихо анхарал хандуулагданагүй.

Патентнүүд болон лицензинүүдые худалдалгын удха шанарые һүүлэй үе хүрэтэр манай хүдэлмэрилэгшэд ойлгодоггүй, тоолодоггүй байгаа. Гэхэтэй хамта иимэ худалдаан бүхы дэлхэй дээрэ улам ехэ үүргэ дүүргэдэг боложо, промышленна эд товарнуудые худалдагшада орходоо түргэнөөр хүгжэнэ.

Манай эрдэмтэд, техническэ кадрнууд эрхим зэргын машина, түхеэрэлгэ бүтээжэ шадаха. Энэнь бодото байдал дээрэшье гэршэлэгдэнхэй. Тиимэһээ бидэнэр лицензиин худалдагдадаг дэлхэйн дэлгүүр дээрэ зохихо һуурияа эзэлжэ шадаха, эзэлхэшье ёһотойбди. Нүгөөдэ талаһаа, ямар нэгэн асуудалые өөһэдөө шэнжэлэн шиидхэжэ байнхаар, зарим ушарта лицензи абаһамнай мандашье дээрэтэхэ байна. Хилын саанаһаа патентнэ эрхэнүүдые худалдан абахалаа, шэнэ табан жэлдэ эрдэм-шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэхэ хэдэн зуу миллион түхэриг алмажа шадаха байнабди.

Гадаадын оронуудта худалдахада гүйсэтэй һайн продукци ехээр бүтээдэг болохо гээшэ шэнэ табан жэлдэ бэелүүлхэ томо зорилгонуудай нэгэн мүн.

Министерствэнүүд, түсэблэлгын зургаанууд энэ зорилго бэелүүлхын тулада ехэ хүдэлмэри хэхэ ёһотой. Промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө хэһэн продукциие манай орон доторшье, хи-

(*Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта*)

МОСКВА. Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кремльдэхи Съезднүүдэй ордоной фойе соо. США-гай Компартиин делегациин гэшүүд Э. Джексон, Ф. Уинстон, Дж. Джексон гэгшэд Сахалинай областьһоо ерэһэн делегадуудтай—Социалис Ажалай Герой, загаһа барилгын бригадир А. С. Хан (тэг дундань), ангай совхозой зоотехник В. И. Карпенко (баруун гарһаа) гэгшэдтэй хөөрэлдэжэ байна. ТАСС-ай фотохронико.

*) (*Түгэсхэл. Эхининь манай газетын апрелиин 6-най номерто*)

НҮХЭР А. Н. КОСЫГИНАЙ ЭЛИДХЭЛЭЙ ТҮГЭСХЭЛ

(Эхиниинь 1-дэхи нюурта)

лын саанашье худалдаха арга боломжо элирүүлэн үзэхэ ёһотой. Харин гадаадын худалдаа наймаанай министерство тэдээндэ шухала хэрэгтэй мэдээнүүдые үгэжэ байха уялгатай.

Гадаадын экономическа холбоо барисаанууд — манай хүдэлмэриин шухала һалбари мүн. Энэ һалбарида хүдэлжэ байдаг хүнүүд гүрэнэй ехэ хэрэг бүтээжэ байдаг гээшэ. Тэдээндэ туһалха, тэдэнэй эдэбхи үүсхэлые дэмжэжэ байха хэрэгтэй. СССР-эй гадаадын экономическа холбоо барисаае амжалтатайгаар хүгжөөлгэ, тэдэнэй аша үрыень дээшэлүүлгэ СССР-эй арадай ажахые саашадань хүгжөөлгэдэ, совет ороной гадаадын политикын ленинскэ хараа шугамые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлгэдэ туһалха байна.

IX. Табан жэлэй түсэбэй уласхоорондын удха шанар тухай

Нүхэдүүд! Манай партиин съездүүд хилын саана хододоо ехэ анхарал татадаг юм. Советскэ Союз — экономическа, сэрэгэй хүсөөр түгэс, уласхоорондын туйлай ехэ нэрэ хүндэтэй болоһон агууехэ социалис орон мүн.

Хилын саанахи манай нүхэдүүд — тиимэ нүхэдүүд бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы булан тохой бүхэнөөр бии юм — совет шэнэ табан жэлэй түсэбые түүхэдэ түрүүшээр социализм байгуулһан, коммунис обществые байгуулжа эхилһэн арадай саашанхи амжалтын эшэ үндэһэн гэжэ харана. Манай ангиин дайсад совет гүрэнэй амжалтые бүри ехээр мэдэрхэ баатай болонхой.

Социализмын, коммунизмын харгы замаар дабшажа ябаһан илалта түгэс хүдэлмэришэн ангиин үльгэр жэшээгэй хүсэн болбол дэлхэйн революционно хүдэлөөе хүгжөөлгэдэ туһалдаг шухала зүйлнүүдэй нэгэн мүн болоно. Манай арадай ажахын түсэбүүд, туйлаһан амжалтамнай дэлхэйн бүхы оронуудай олон миллион олонитэ ажалшадай дунда социализм, коммунизм дэлгэрүүлхэ эрхим һайн агитатор, эрхим һайн пропагандист мүн гээшэ гэжэ бидэнэр хэлэжэ шадаха бата үндэһэ баримтатайбди. Манай социалис гүрэн уласхоорондын революцида өөрынгөө ажахын политикаар гол нүлөө үзүүлнэ гэһэн В. И. Ленинэй үгэнүүдэй гүнзэгы удхыень бидэнэр мүнөө хэзээ хэзээнэйхиһээ үлүүгээр мэдэрэн ойлгожо байнабди. Социализм капитализмһаа бүри ехэ ажалай бүтээсэ байгуулха юм гэжэ заахадаа, Ленин хоёр системэнүүдэй экономическа мүрысөөе түүхын жама ёһоной үйлэ хэрэг гэжэ харадаг һэн.

Дотоодын контрреволюциие, харин ээрхэг түримхэй добтолгые бута сохиһоной һүүлээр, нэгэ орон дотор социализм байгуулха тухай Ленинэй сурталые партиингаа хүтэлбэри доро совет арадай бэелүүлжэ эхилхэтэйнь сасуу манай орон энэ мүрысөөндэ бодото дээрээ оролсоһон байгаа. Түрүүшын үедэ бидэнэр капиталис дэлхэйн тон баян оронуудые ахижа гараха зорилгые тодорхойгоор табижа шадахагүй байһамнай ойлгосотой. Зүгөөр манай экономическа хүсэ шадалай бэхижэхэ хэмжээгээр энэ зорилго улам тодорхой боложо эхилээ бэлэй.

Советскэ Союзай промышленна хүсэ шадалай хэлбэришэгүйгөөр ургажа байһан тухай, жэшээлхэдэ, булад хайлуулгын мэдээнүүд гэршэлжэ үгэнэ. Хэрбээ 1928 ондо дэлхэй дээрэ хайлуулагдадаг буладай ойролоол 3,9 процентнь манайда шудхагдадаг байгаа һаа, харин мүнөө бидэнэр 20 шахуу процентыень гарганабди. 1928 ондо СССР-тэ булад хайлуулга США-гай хэмэй 8 процентнь болодог һэн, мүн булад хайлуулгаар бидэнэр Англи, Франци, Германиһаа — тус бүхэнһөөнь горитойхоноор гээгдэдэг байгаабди. Харин 1965 ондо СССР-тэ булад хайлуулга США-да үйлэдбэрилэгдэдэг хэмжээнэй 75 процентнь болоо, Англи, Франци, ФРГ-гэй хамтадаа булад хайлуулха хэмжээень ехээр үлүү гараа.

Капиталис системэ усадхагдажа шадагдахагүй муу муухай ушаралнуудтай юм. Экономикые гүрэнэй зүгһөө гуримшуулха болон буржуазна экономистнуудай найдадаг бусад һэдэлгэнүүд ажахын зүндөө хүгжэхэ шэнжэ шанарые усадхаха, экономическа тогтууритай ургалтые туйлаха, экономическа талаараа жэгдэ бэшээр хүгжэхэ ябадалые усадхаха, мүн капитализмын шэнжэ шанар болохо ангиин эбсэшэгүй зүрилдөөнүүдые дабан гараха арга боломжо олгоногүй.

1948 онһоо 1961 он болотор США-да үлүүсэ ехээр үйлэдбэрилгэтэй холбоотой экономическа уналта 4 дахин болоо һэн. Зарим жэлнүүдэй үедэ Баруун Европын оронуудта 8—10 процент, харин тиихэдэ Япондо 15, мүн үшөөшье ехэ процент хүрэтэр болоһон промышленна үйлэдбэриин ургалта үе үе болоод лэ унаһан байха юм. Экономическа ургалтын темпнүүдэй горитойхоноор унаха ябадал һүүлэй нэгэ хоёр жэлэй туршада Баруун Европодо, мүн Япондо үзэгдэжэ байнхай.

Капиталис дэлхэйн экономическа, тиимэһээ политическэшье байдалай тогтуурнгүй байһаниие дайнай һүүлээрхи дүршэл гэршэлнэ гэжэ юрэнхы дээрэнь хэлэхэдэ болоно.

Советскэ экономико тушаа хэлэхэ болоо һаа, манай арадай ажахын хэлбэришэгүй хүгжэлтэ тухай бүхы үндэһэ баримтатайгаар хэлэжэ шадаха байнабди. Шэнэ табан жэлэй түсэбэй даабаринуудые бэелүүлхэ гээшэ манай ороной экономическа хүсэ шадалые улам бэхижүүлхэ, уласхоорондын оршон байдалда эб найрамдалай, социализмын аша туһада саашанхи дабшалтые хангаха гэһэн удхатай.

Гүрэнэй экономикын байдалһаа тэрэнэй бэеэ хамгаалха түгэс хүсэн дулдыдадаг юм гэжэ бидэнэр һайнаар мэдэнэбди. Энэ ушар хадаа буу зэбсэгэй бүри орёо, үнэ сэн ехэтэй, тэрэниие бүтээлгэдэ эрдэм ухаа болон техникын бүри үндэр хэмжээн хэрэгтэй болоод байһан манай үе сагта илангаяа үнэн зүб гээшэ. Манай ажахые хүгжөөхэдөө, бидэнэр Советскэ Союзай бэеэ хамгаалха хүсэ шадабариие, бүхы социалис лагериин түгэс хүсые бэхижүүлнэ гээшэбди. Хэрбээ манай арадай, мүн бусад арадуудай революционно туйлалтануудые социалис хани барисаанай оронуудай, түрүүшын ээлжээндэ Советскэ Союзай сэрэгэй туйлай ехэ һүр хүсэнэй хамгаалжа байгаагүй һаань, тэрэнь аюул доро орохо байгаа. Империалистнууд ехэнхидээ һанаһан соогоо гэмтэ ябадал хэхээ айдаг байна. Тэдэнэр энэ ушарай ямар аюултай холбоотой байһыень һайнаар мэдэдэг дээрэһээ тиигэнэ.

Центральна Комитедэй съездэ элидхэһэн нүхэр Л. И. Брежневэй тоосоото элидхэл дотор мүнөө үе сагай оршон байдалай бүхы талын шэнжэлэл үгтөө. Мүнөөдэр дэлхэйн байдал социализмын, дэлхэйн түрүү хүсэнүүдэй ургалтаар тодорхойлогдохоһоо гадна, мүн дэлхэйн хархис хүсэнүүдэй зүгһөө өөрынгөө байдалые бэхижүүлхэ, болохо газартань гээһэн юумэеэ бусаахын тула дахинаа добтолгодо орохо һэдэлгээр тодорхойлогдоно. Империалистнуудай, нэн түрүүн Баруун Германиин бүлэгэйхидтэйгээ суг хамта Америкын империалистнуудай бэелүүлдэг ээрхэг түримхэй хараа шугам болбол шиидхэгдэхээр болоһон олон асуудалнуудые шиидхэхэ ябадалда һаад хэнэ.

Зүүн-Урда зүгэй Азида США ээрхэг түримхэй добтолгые сэхэ руунь хэжэ эхилээ. Энэнь бүхы уласхоорондын байдалда шанга түгшүүрил ушаруулна. Советскэ Союз Вьетнамай эрхэ сүлөөдэ дуратай арадта үргэн ехэ дэмжэлгэ үгэжэ байна. Хариин добтологшодто эсэргүү хэжэ байһан баатарлиг тэмсэлээ илалта түгэсөөр вьетнам арадай дүүргэтэрнь бидэнэр энэ дэмжэлгэеэ хэрэгтэй хэмжээн соонь үргэлжэлүүлжэ байхабди.

Вьетнамда хэжэ байһан дайниинь США-да буу зэбсэгые бүри түргэнөөр үйлэдбэрилхэ шэнэ шата нээхэ шалтагаан боложо үгөө. Вашингтондо зэбсэгтэ хүсэнүүдээ саашадань ехэ болгоохо түсэбүүдые табилга түлэг дундаа. США-гай конгресс Вьетнамда боложо байһан дайнда 13 миллиардһаа үлүү доллар нэмэжэ һомолоо, тиихэдэ мэдээсэгдэһэнэй ёһоор, бюджетнэ ерэхэ жэлдэ сэхэ сэрэгэй гаргашын юрэнхы хэмжээн 60 миллиардһаа ехэ доллар болохо байна.

Иимэ эрхэ байдалда оронойнгоо бэеэ хамгаалха шадабариие бэхижүүлхэ талаар хүсэл оролдолгоёо һуларуулжа шадахагүймнай мэдээжэ.

«Амгалан тайбан байгуулалтаа эхилһэн хойноо тэрэнээ таһалдалгүйгөөр үргэлжэлүүлхын тула бүхы хүсэеэ бидэнэр зорюулхабди. Тиихэ зуураа, нүхэдүүд,һэргэг байгты, манай ороной, манай Улаан Армиин хамгаалхы хүсэ шадабариие нюдэнэй сэсэгы мэтээр сахигты, тиигээд манай хүдэлмэришэд болон таряашад, тэдэнэй туйлалтанууд тушаа анхаралаа һуларуулха ябадалые бидэнэр секундын туршадашье ушаруулха эрхэгүйбди» гэһэн В. И. Ленинэй үгэнүүдые бидэнэр һананабди.

Тиимэ дээрэһээ социализм хамгаалхын тула, совет арадай амгалан тайбан ажалые хамгаалхын тула мандан байдаг манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые бэхижүүлхэ хэрэгые шухалын шухала зорилго гэжэ урдынхидаал мэтэ манай парти, совет правительство хараха байна.

Манай арадай ажахын хүгжэлтэ Советскэ Союзай уласхоорондын байдалда, дэлхэй дээрэхи бүхы оршон байдалда улам хүсэтэйгөөр нүлөөлжэ байха бүринь, өөрынгөө ээлжээндэ дэлхэйн оршон байдал манай түсэбүүдтэ, манай экономическа хүгжэлтын ябасада, темпнүүдтэ, саашанхи ургалтада мэдээжэ нүлөө үзүүлдэг юм. Хэрбээ бүхы юумэн манһаа дулдыдадаг һаань, бидэнэр сэрэгэй гаргашые горитойхоноор хороожо, арадай ажахын амгалан тайбан һалбаринуудта капитальна һомололгые тэрэ зэргээр үргэдхэхэ, национальна олзо доходой хэрэглэмжын хубиие саашань ехэ болгохо байһамнай арсалтагүй. Империалис оронууд, нэн түрүүн США буу зэбсэг түргөөр гаргаха ябадалда хүн түрэлтэниие оруулаа. Энэ ушарые хоротой, аюултай гэжэ тооложо байһанаа, бидэнэр нэгэнтэ бэшэ хэлээбди, дахинаа дабтанабди. Хүнэй ажал, эршэ хүсэ болон зөөриие аша үрэгүйгөөр иигэжэ хороон үрижэ байха ябадалда эсэс табихын тула Советскэ Союз бүхы юумэ хээ, хэжэшье байна.

Советскэ Союзай политика — эб найрамдал хамгаалгын политика, хүн түрэлтэниие дайн сэрэгэй аюул руу түлхихые оролдодог хүсэнүүдтэ эсэргүү тэмсэлэй политика мүн гэжэ бидэнэр урдынхидаал мэтэ мүнөө мэдүүлнэбди. Дэлхэйн шэнэ дайнай аюул сараха ябадал манай гол оролдолго болоно. Эб найрамдалые тогтонижоруулха, бэхижүүлхэ хэрэгтэ үнэнтөөр шэглүүлэгдэһэн ямаршье эдэбхи үүсхэл манай талаһаа болгоомжотой харюугаар, дэмжэлгээр угтагдаха. Советскэ Союз уласхоорондын түгшүүрилые һуладуулха, арадуудай аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ тала баримталдаг гү, али баримталха байһан бүхы правительствануудтай хани харилсаа тогтоохоор бэлэн байһанаа тодорхойлно.

Ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудые амгалан ёһоор зэргэ оршон байлгын жама ёһонуудай тодорхойлдог байхынь тула бидэнэр урдынхидаал мэтэ эрмэлзэдэг байхабди. Уласхоорондын байдалые һайжаруулха талаар КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл дотор найруулагдаһан программые хүсэндэнь хүргэлгэ энэ зорилгодо эгээн лэ һайнаар туһалха байна.

Уласхоорондын байдалай орёошье, хүндэшье һаань, бидэнэр, коммунистнууд, этигэл найдамтайгаар ерээдүй тээшэ харанабди. Мүнөөдэр, манай ороной хүсэн түгэсөөр һалбаран хүгжэжэ байһан сагта, дэлхэйн олон оронуудта социализмын илаад байһан сагта, энэ съезд дээрэ өөһэдынгөө делегацинуудаар түлөөлэгдэһэн олон хани харилсаатан болон нүхэдүүдтэй манай болоод байһан сагта, бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы түби газарнуудые коммунис хүдэлөөнэй ээлээд байһан сагта бидэнэр иигэжэ хэлэнэбди: ээрхэг түримхэйшүүл хазаарлагдажа шадагдаха, тиихэ ёһотойшье, дэлхэйн шэнэ дайн сарагдажа шадагдаха, тиихэ ёһотойшье.

Энэ арга боломжые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула КПСС-эй ЦК, Советскэ правительство дэлхэйн шэнэ дайнда эсэргүүсэгшэдэй бата бэхи, найдамтай фронт байгуулхын түлөө оролдоно. Энэ фронтын үргэн байха бүри эб найрамдалай дайсадай өөһэдынгөө һэдэлгые бэелүүлхэнь бэрхэтэй байха гэһэн ушарые бидэнэр эшэ баримталнабди. Эб найрамдалай бүхы үнэн сэхэ ханинар — тэдэнэр орон бүхэндэ диилэнхи олонхинь болодог — бүгэдэ ниитын эб найрамдалай аша туһые, арадуудай аюулгүй байдалые Советскэ Союз эсэстэнь хүрэтэр хамгаалха гэжэ найдаг лэ.

Бидэнэр, совет коммунистнууд, интернационалистнууд хододоо байгаабди, байхашьебди. Тиимэ дээрэһээ дотоодын асуудалнуудые шиидхэхэ зуураа, бидэнэр манай түсэбүүд, манай ажал ябуулга уласхоорондын социалис хани харилсаанай, хүдэлмэришэн ангиин, арадуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй шэнэ амжалтада туһалха гэжэ харанабди. Партиин съезд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байһан совет экономикын саашанхи хүгжэлтын, ашаг олзыень дээшэлүүлгын ехэ программые амжалтатайгаар бэелүүлгэ дэлхэйн оршон байдалда горитойхон нүлөө үзүүлхэ байһаниинь дамжаггүй.

Аха дүүгэй партинуудай олон тоото делегацинуудай үгэ хэлэжэ, Советскэ Союзай арадай ажахын саашанхи хүгжэлтэтэй холбоотой асуудалнуудта ехэ анхаралаа хандуулжа байһыень бидэнэр ехэ ханангяар хүлеэн абанабди. Манай табан жэлэй түсэбые зүбшэн хэлсэлгэдэ тэдэнэр эдэбхитэйгээр хабаадана гэжэ бүхы үндэһэ баримтатайгаар хэлэжэ болоно. Энэ ушар хадаа манай арадай ажахын шэнэ түсэб гансахан Советскэ Союзай арадуудай эгээн дүтын хэрэг бэшэ гэжэ хэлэжэ үгэнэ. Тэрэ түсэб болбол аха дүү бүхы партинуудай коммунистнуудай, Советскэ Союзай бүхы ханинарай, бүхы дэлхэйн түрүү һанал бодолтой хүнүүдэй зүрхэ сэдьхэлээр хүлеэгдэн угтагдана. Эндэ байлсаһан айлшадые — аха дүү партинуудай түлөөлэгшэдые манай арадай ажахын саашанхи хүгжэлтын программада ехэ һонирхолтойгоор хандаһанайнь түлөө, тэрэниие бэелүүлгэдэ амжалта хүсэһэнэйнь түлөө манай партиин Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын үмэнэһөө халуун баяр ху... хые хүсэнэб.

* * *

Нүхэдүүд! Шэнэ табан жэлэй түсэбэй зорил... туйлай ехэнүүд, асари томонууд. Үнгэрһэн... жэлэйхиһээ хэдэн дахин ехэ юумэ хэхэ хэрэгтэй... на. Эдэ зорилгонуудые бэелүүлгэ хүдэлмэришэн... гиин, бүхы совет арадай агууехэ зорилго болохо... мунизм байгуулгын шэнэ дэлисэ хангаха... Энээндэ коммунизм байгуулагшадай манлай — ... партиин бүхы олон янзын ажал ябуулга зорю... дана.

Коммунизм гээшэ бидэнэй хооһон эрмэлзэл ... юм. Энэ хадаа түүхын зайлашагүй шухала жама... мүн. Энэ хадаа хүнэй зол жаргалай түлөө, тэр... һайн һайханаар ажаһуухын, бүхы талаараа эрх... лөөтэйгөөр хүгжэхын түлөө олон миллион ажал... хэжэ байһан бодото ажал ябуулга мүн.

Табан жэлэй түсэбэй зорилгонууд зүн дэгэ... бигдаа бэшэ, харин шэнэ общество байгуулгы... дүршэл согсолон тобшололгоһоо, мүнөө үе сагай... циально-экономическа хүгжэлтын зайлашагүй ш... болон эрилтэнүүдые эрдэм ухаанай ёһоор шэнж... тодорхойлолгоһоо уламжалан гараһан байха юм.

Эдэ зорилгонуудые шиидхэхэ харгы замууд ... хэмжээнүүдые шэлэн ололгодо миил өөрын һанал... го гэжэ үгы байха ёһотой. Һанаһан хүсэһэнөө б... юумэн дээрэ тооложо болохогүй. Манай хүгж... үедэ бии болоһон бүхы асуудалнуудые түргөөр ... хэхэ хүсэлэлэй байдагынь ойлгосотой. Зүгөөр тэд... шиидхэлгын алхам бүхэн бүхы талаһаа үндэһ... римталагдаһан байха, манай ниитэ ажалаар ту... даһан, байгуулагдаһан бодото арга боломжону... түшэглэдэг байха зэргэтэй.

Табан жэлэй түсэб хүдөө ажахын үйлэдбэрин... галтын тогтууритай темпын, промышленность б... хүдөө ажахын—ниитын үйлэдбэриин эдэ хоёр ... лын шухала һалбаринуудай зохилдуулагдан хүгж... бата бэхи үндэһэ һуури табижа үгэнэ. Энэ ушар ... город болон хүдөө тосхондо ажалай, ажаһууд... эрхэ байдалые горитойхоноор адли болгохо ябад... туйлахада туһалха байна. Энэ ушар болбол шэнэ... бан жэлэй онсо удха шанар мүн болоно.

Научно-техническэ хүгжэлтэ эрдэмтэй, үндэр ... гэжэлтэй, ажалдаа эдэбхи үүсхэлтэйгээр хандада... дэлмэрилэгшэдтэ обществын эрилтые бүри ехэ б... но. Манай социальна байгуулалта тиимэ шэнжэ... нартай хүдэлмэрилэгшэдые хүмүүжүүлэн бол... руулгада эгээн һайн эрхэ байдал байгуулжа ү... Экономикын эрилтэнүүдые, мүн социальна арга... ломжонуудые зүбөөр зохилдуулха ушар ухаан ... лой, бар хүсэнэй ажалай хоорондохи горитойхо... гаануудые саашадаа дабахын эрхэ байдал хан... Шэнэ табан жэл энэ түүхэтэ зорилгые шиидх... харгы замда томо алхам боложо үгэхэ юм. Мүн... шье ушар шэнэ табан жэлэй түсэбэй шухала удха... нарые тодорхойлно.

Эдэ томо зорилгонуудые шиидхэхэ үедэ комму... тээшэ амжалтатайгаар дабшахын шухала эрхэ ... сэл болохо манай обществын социальна нэгэн ... һуудал байдал улам бүри бэхижэхэ.

Ямаршье түсэб, хэршье һайнаар эшэ баримт... даһан байг, хэрбээ тэрэнэй дүүргэлтэ бүгэдэ ар... эгээн дүтын хэрэг болоодүйдөө амжалтатайгаар ... гэгдэжэ шадагдахагүй. Арадай зохёон байгуулхы... сые эдэбхижүүлэн толгойлхо, арадай ажахын ... һалбаринуудта коммунист бүхэнэй, хүдэлмэришэ... хэнэй эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлхэ, эршэ хүсэ... шэнэ юумэндэ эрмэлзэхэ үүсхэлыень, харюусалга... тэй байха мэдэрэлыень хүгжөөхэ — иимэл даа ... хын-политическэ нэн түрүүнэй зорилго.

Нүхэдүүд!

Манай Эхэ ороной социалис хүгжэлтын замда ... һонһоо хойшо зуун жэлэй хахад шахуу саг үнгэр...

Энэ хадаа бэрхэшээлтэй, туршагдаа үзэгдөөгүй ... һэн. Мүнөө Советскэ Союз социалис бусад оронуу... суг хамта манай ниитын агууехэ зорилго тээшэ ... шажа ябаһан хүсэн түгэс социалис орон болонхо...

Манай орон өөрынгөө бүхы илалтануудаар ... скэ партиин сэсэн мэргэн хүтэлбэридэ, марксиз... нинизмдэ тэрэнэй хэлбэришэгүйгөөр үнэн сэхэ ... һанда, Владимир Ильичэй хэлэһэнэй ёһоор, эгээн ... хамшагта хүсэн болохо хүдэлмэришэд болон таря... дай хүсэндэ хододоо түшэглэжэ шадаха тэрэнэй ... дабарида уялгатай юм.

Марксизм-ленинизмын хододоо мүнхэ, ходо... хүгжэлтэ түгэс, революционно һургаалые хүтэл... болгон, манай арад партиингаа хүтэлбэри доро ... мунизм байгуулгада шэнэ илалтануудые туйлах...

Манай ленинскэ алдарта парти мандаха болто...

Коммунизм байгуулагша агуухэ совет арад... даха болтогой!

(Съездын делегадуудай зүгһөө элидхэл ехэ ... ралтайгаар шагнагдажа, нэгэнтэ бэшэ альга таша... боложо байгаа).

МОСКВА. Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кремлиин Съездүүдэй ордоной зал соо. ТАСС-ай фото.

Москва, Кремль. КПСС-эй XXIII съездэ...

АМАРШАЛГАНУУД, АЖАЛАЙ АЙЛАДХАЛНУУД

Челябинска трубопрокатна заводой коллектив: партиин XXIII съездын хүндэлэлдэ зорюулан абаһан уялгануудаа үлүүлэн дүүргээ. Майн һайндэрэй урда тээхи мүрысөөн эндэмнай улам үргэдэн дэлгэржэ байна. Апрель соо түсэбһөө гадуур 2000 тонно соргонуудые бүтээн гаргахабди.

Мария Федоровна Толкачева (Москва хото): манай парти арадай ороной аша туһада зорюулан ехэ һайн юумэнүүдые хэһэн, хэжэ байна. Энээнэйнь түлөө партидаа баясхалан хүргэхые хүсэнэб. Тон ехэ баяртай байнаб!

Лихачевой нэрэмжэтэ автозаводой коллектив: XXIII съезд манай орон дотор коммунизм байгуулха хэрэгтэ шэнэ шата нээхэ байха, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе бэхижүүлхэ, амгалан байдалай, социализмын түлөө тэмсэлшэ бүхы түрүү хүсэнүүдые эмхидхэн жагсаахэ хэрэгтэ шэнэ алхам хэхэ байха гэжэ этигэнэбди.

Карпат шадарай сэрэгэй округой сэрэгшэд: түрэл Коммунис партиингаа XXIII съездэ халуун амаршалга хүргөөд, манай ина ... Эхэ ороной аша туһада зорюулдаг ажал хэрэгтээ бүри ехэ амжалта туйлахыень хүсэнэбди. Совет арадай зохёон байгуулхы ажалые саашадаашье найдамтайгаар сахин хамгаалхабди, империалис ээрхэг түримхэйшүүлэй хорото аашые һэримжэтэйгээр адаглан хаража байха, ооһэдынгөө сэрэгэй бэлэдхэлые хододоо нарижуулан һайжаруулхабди гэжэ партиин ленинскэ ЦК-е найдуулнабди.

1898 онһоо КПСС-эй гэшүүн В. А. Радус-Зенькович, 1903 онһоо КПСС-эй гэшүүн Т. Ф. Людвинская, 1904 онһоо КПСС-эй гэшүүн И. А. Личев (Москва) болон бусад: бидэнэр, үнинэй большевигууд, бүхы совет арадтаяа хамта манай агууехэ ленинскэ партиин XXIII съездэ халуун амаршалга хүргэнэбди. Ажалшадые, илангаяа залуушуулые, коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэнь партидаа хаба шадал соогоо туһалхабди, тиин амгалан тайбан байдалай, коммунизмын илан мандахын түлөө тэмсэлдэхи шухала алхам болохо шэнэ табан жэлэй зорилгонуудые бэелүүлгэдэ туһа хүргэхэ уялга үгэнэбди.

ТАСС-ай мэдээсэл

ҺАРЫЕ ТОЙРОН ДАБШАХА ДЭЛХЭЙДЭ... ТҮРҮҮШЫН ХЭМЭЛ ОДОН НИИДЭҺЭ...

«Луна-10» гэжэ автомат станци һара шадар дабшаха замаараа ниидажа үргэлжэлһөөр. Энэ станци апрелиин 5-най 15 час 33 минутада һарые тойрожо 14-дэхеэ ниидэбэ.

Траекторно тодорхойлгонуудай мэдээе шэнжэлһэнэй үндэһөөр һарые тойрон дабшаха одоной замайнь параметрнүүд тодорхогдоо тэбэл:

— һарын нюрууһаа эгээн ехээр холодолгонь (периселени)—350 километр;

— һарын нюрууһаа ойрошогуур дабшалгань (апосилени)—1017 километр;

— һарые тойрожо хэмэл одоной ниидэхэ сагынь—2 час 58 минута 15 секунда;

— һарын экваторай хажуу тала тээшэ хэмэл одоной һөөлжэн дабшалгань—71 градус 54 минута болоно.

Һарые тойрон дабшаха хэмэл одонтой радио-холбооной сеанс арба найма дахин хэгдэжэ, научна ехэ мэдээн абтаа.

Һарые тойрон дабшаха хэмэл одон дээрэ эрдэм-шэнжэлэлгын иимэ аппаратура тодхогдонхой:

— Газар дэлхэйн—һарын замые зүбшан һолир ододой дабшалгые шэнжэлхэ. Һарые тойрон байдаг тооһолиг үүлые бэдэрхэ, һара шадархи хизаар дайда соо жэжэхэн һолир ододые бүридхэхэ регитратор;

— һарын нюур талын гамма-элшые шэнжэлхэ гамма-спектрометр;

— һарын суранзата полиин хүсэнэй хэмжээе тододхон шэнжэлхэ магнитометр;

— һара шадархи хизаар дайда руу Наранай плазмын туяаталгые шэнжэлхэ аппаратура;

— һарын нюур талын үб улаан гуяае бүридхэхэ аппаратура;

— һара шадархи радиациие ... аппаратура.

Һарые тойрон дабшаха хэмэл одоной майнь параметрнүүдые хэмжэн тод... гын талаар һарын татасые шэнжэл... шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Телеметриин мэдээнүүдһээ ... хэмэл одоной борт дээрахи оньһон ... рэлгэнүүд һаадгүй һайнаар хүдэлнэ— ... одоной приборнуудай таһалга соохи ... та ба температурань ртутиин хэмж... 850 миллиметртэй, Цельсиин 24—26 ... дустай тэн байна.

Хэмэл одонтой хэгдэдэг холбоо хар... тогтууритай һайн, һарые тойрон ... хэмэл одоной бортһоо абтаһан научна... ническэ мэдээн шэнжэлэгдэжэ байна.

Һарые тойрон дабшаха хэмэл одоной ... дио-холбооной саашанхи сеансну... граммын ёһоор бэелүүлэгдэхэ.

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд

КРЕМЛИИН СЪЕЗДНҮҮДЭЙ ОРДОН СОО

Апрелиин 4-нэй үглөөнэй заседани*)

...онихон забһарлалгын hүүлээр ...лэгшэ **В. П. Мжаванадзе** пар... Кемеровскэ обкомой нэгэдэхи ...тарь **А. Ф. Ештокиндо** үгэ үгөө.

— Ороной арадай ажахын хүг... hаатуулдаг шалтагаануудые ...лхын тулада октябриин Пле... хойшо партиин Центральна ...тет ехэ хүсэлэл гаргана, арадай ...ы hайжаруулха зорилготой ехэ ...нүүдые абана гэжэ комму..., бүхы совет хүнүүд харана, ... тэрэ хэлээ.—Арадай шухала ... туhада тааралдадаг политическэ ... шэглэлэйнь шалгармал, холын ...ой, шууд сэхэ байлга манай ... нэрэ хүндые үшөө дээшэнь ... Центральна Комитет хадаа ...дайлай hудал hудаhанай сохи... наринаар шагнан дуулажа, эндэ ...о байhан ушарнуудые гүнзэ... анхаралтайгаар шэнжэлжэ, ... хүгжэлтын шухала эрилтэ...ые хаhа саг соонь адаглан ха... байдаг. Мүнөө парти өөрынгөө ... дээрэ арадтай сэхэ руунь хөө...өөдэө, амжалтанууд тухай заа... гадна, бии байhан бэрхэшээл..., дутуу дундануудые элиш...лгэ... зайсуулха тодорхой за...ые хараална, манай арга болом... болоотой зүбөөр сэгнэнэ.

...басс хүсэн түгэс Совет гүрэнэй ... тон багахан хубинь болоно, ... Кемеровскэ областиин шах..., металлургнууд, барилгашад, ...имигүүд болон химигүүдэй га...хэгдэhэн бүхы hайн юумэнүүдые ... тэгүүр hайнаар мэдэдэг, үн... сэгнэдэг. 1965 ондо эндэ 100 ...он шахуу тонно нүүрhэн мал...аа гээд нүхэр Ештокин саа... хэлээ. Кузнецкэ металлурги... комбинадтай зэргэлhэн бүри то... металлургическа завод баригдажа ...ай. Химиин продуктнуудые ...лга долоон жэлэй турша соо ... шахуу дахин, электроэнерги 85 ...нтээр нэмээ.

...үн районуудай байгаалиин бая...ые саашадань ашаглаха. Си... болон Алас-Дурна зүгэй эко...ые шэнэ табан жэлдэ бүри гүр... хүгжөөхэ гэжэ хараалагдан... Кузбасстахи промышленностиин ... орон доторхи дунда зэргын ... хэмжээнhээ 8—10 процентээр ...эн байха. Хүнгэн промышлен...ые горитойгоор хүгжөөлгын эхин ...аха юм.

...үн юумэ эндэ өөhэдhөөмнай, нөө... болон арга боломжонуудаа ...лажа шадалгаhаамнай дулдыдаха ... бидэнэр ойлгонобди гээд үгэ ...шэ тэмдэглээ. Гэбэшье, облас... арадай ажахые үргэлжэдэнь ...лгэ, байгаалиин баялигууд бо... хүдэлмэриин хүсые, үйлэдбэриин ... фонднуудые бодолтой hайнаар ...алга гэхэ зэргын иимэ томо ...онуудые шиидхэлгэ республи...ка болон союзна органуудhаа ни... ехээр дулдыдаха байна. Жэшээл... Кузбасста нүүрhэ бүри ехээр ...н абаха хэрэгтэй гү? Сохом ...эй! Капитальна хүдэлмэридэ ...логдоhон мүнгэ зөөриин ашаая ...лга коксологдодог нүүрhэ аба... бусад бассейнүүдэйхидэ орходоо ... нэгэ хахад дахин ехэ, түлишын ...инь үнэ нэгэ хахад—хоёр дахин ...үр байна. Этээн лэ хямда сэн... нээмэл аргаар юрын түлишэдэ ...гдэдэг нүүрhэнhээ гадна, кок...годог нүүрhэ абахада эгээн лэ ...мжатай эрхэ байдал манайда ... Кузбассай нүүрhые ороной Ев...охи хубидашье хэрэглэхэдэ хям... сэнтэй боложо үгэхэ байна. Тии...ээ хамта нүүрhэнэй промышлен...ыла түсэбэй ёhоор hомологдодог ... зөөри нүүрhэ малтан абаха үй...риие шухала хэрэгтэй соонь ...өөр үргүүлгые хангажа шада...

Делегадай hанамжын ёhоор, Баруун ...рьтэ нүүрhэнэй, металлургиче... болон химиин промышленностьда ...тэй хүндэ машина бүтээлгын то... база байгуулха угаа шухала бо... Мүн Кузбассые газаар хангадаг болоо hаа, мүн лэ таарамжатай. Кемеровскэ областиин имагтал металлургическа болон химиин гол предприятинуудые газаар хангалта металл, химиин продукци нилээд элбэгээр абадаг болохо, тэрэшэлэн тэдэниие абалгын таргашые дээшэлүүлхэ арга олгохо гэжэ тооложо үзэхэдэ элирhэн байха юм.

— Маанадта, соёл культурын хүдэлмэрилэгшэдтэ, бүхы совет уран мэргэжэлтэ интеллигенцидэ, партиин XXIII съезд хүгжэлтын шухала шата, бүхы арадай ниитэ хэрэгтэ, коммунизм байгуулха хэрэгтэ манай ажалай, манай искусствын ээлхэ hүүри түхай гүнзэгыгөөр бодомжоложо үзэхэ түлхисэ боложо үгэнэ гээд СССР-эй Кинематографистнуудай союзай правлениин нэгэдэхи секретарь **Л. А. Кулиджанов** хэлээ.

Искусство хадаа хүмүүжүүлхы угаа ехэ хүсэн, партиин соёл сурталай хүдэлмэриин тон хурса зэбсэг байгаа, байhааршье. Партийна шэнжэтэй байhанаа, коммунизмын түлөө олон түмэн тэмсэлшэдэй тоодо оролсодог байhанаа мэдэрхэ гээшэ мүнөө кинематографист бүхэндэ угаа ехэ омогорхол түрүүлнэ. Эгээл энэ ушар совет зохёолшодто орёо нарин, заримдаа угаа бэрхэтэй байдаг зохёохы ажалдань зоригжуулхы эхин, тэрэнэйнь гол удха, эсэсэй зорилго боложо үгэдэг. Арадай ажабайдалтай, партиин ажабайдал болон тэмсэлтэй бодото hайн холбоотой байха гээшэ совет искусствын гол зоригжуулхы хүсэн, тэрэнэй hайн hайхан удхань болоно.

Манай фильмүүдые бүхы араднай харана, соёл сурталай түгэлдэр зэбсэг манай гарта үгтэнхэй гээд нүхэр Кулиджанов онсолон тэмдэглээ. Бидэнэрэй гаргадаг зарим фильмүүд мүнөөнэй эрилтэнүүдтэ үшөө хүсэдөөр харюусанагүй гэжэ бидэнэр эли тодоор мэдэрнэбди. Тиихэдэ халирхай hула, тулюур туйган, олон ушарта гол дутагдалтай фильмүүд манай экранууд дээрэ даншье олоор харуулагдадаг байна. Энэ, маанадта ехэ гэмшэлтэй, ушар байдалые харагшадшье гэршэлжэ үгэнэ. Энээн тухай маанадта парти ажаглалта хэдэг. Тиихэтээ хамта зарим субъективис ёhоной шүүмжэлэлнүүдhээ, муушалалгын кампанинуудhаа, доромжолhон гаршаг нэрэнүүдые үгэлгэhөө киноискусствые парти хамгаалдаг. Парти маанадта этигэнэ! Энэ үндэр дээдэ этигэл найдабари эрхим hайн удхатай совет искусствын түлөө тэмсэхэ эрхим урмашуулга боложо үгэнэ.

Хурса шүүмжэлэлые түргэнөөр дэлгэрүүлхэ дайшалхы талмай боложо үгэхэ кинематографическа газетэ киноискусствын эрхим hайн, удха түгэлдэр байхын түлөө тэмсэлдэ сэгнэшэгүй туhаламжа үзүүлжэ шадаха байгаа. Мүнөө иимэ орган үгы байhаар гээд нүхэр Кулиджанов мэдүүлээ.

Фильмын удха болон уран hайханай хэмжээнhээ, энэ фильмын арад зоной зүгhөө ямараар угтагдаhанhаа сэхэ дулдыданги байхаар зохёохы коллективүүдые табиха шэнэ гуримай проектые кинематографистнуудай союз кинематографиин талаар комитедтэй хамта мүнөө бэлэдхэжэ байнхай гээд үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ. Шэнэ гурим студиин болон кинопрокадай хоорондо ёhотойл холбоо тогтоохо, фильмүүдые эрхимээр харуулгые, эрхим hайн соносхолнуудые, хүн зониие эгээн hайнаар хангалгые урмашуулха юм.

Кинопрокадай олзо оруулхые үлүүсэ ехээр оролдодог байhыень зайлуулха хэрэгтэй гэжэ делегадуудай hайшаалай альга ташалганууд доро Кинематографистнуудай союзай правлениин нэгэдэхи секретарь хэлээ. Хүнэй hуудат hууринууд гэдэгэй тоонуудые хараада абан, финансова түсэб зохёогдодог байна. Театрнуудта утреннигүүдэй болоходо ехэ наhатайшуулда зорюулагдаhан зүжэгүүд табигдадаг гэжэ пионернүүд съездые амаршалхадаа хэлээ. Мүн лэ иимэ үгэнүүдые кинотеатрнууд тухай тэдэнэр хэлэжэ шадаха байгаал. Киноискусство хадаа хүмүүжүүлгын арга нүхэсэл хамагай түрүүндэ болоhq, харин олзонь орохо ёhоороол орожо байна бэзэ. Заримдаа түхэригтэ оруулжа тоололго гарзада орохонтой адли удхатайл!

Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойдо, В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаhан кинокартинануудай байгуулагдажа байhан тухай нүхэр Кулиджанов саашань хэлээ. Эдэ түүхэтэ үдэрнүүдтэ зорюулагдаhан фильмүүд элэ үдэрнүүдтэ Советскэ Союзай бүхы киностудинуудта буулгагдажа байнхай гээд тэрэ мэдээсээ.

Манай искусство анха түрүүн коммунизм байгуулжа байhан совет обществын эгээн лэ гэгээн гэрэлтэ, эгээл hайн hайхан үг зорилгонуудые бэелүүлхэ аша туhые харан, Коммунис партиин хүтэлбэреэр хүгжэдэг байгаа, хүгжэhөөр. Эдэ үг зорилгонуудай аша туhын тулада ажаллахаhаа ондоо тиимэ ехэ зол хуби интеллигентдэ, зохёолшодо байхагүй! гээд нүхэр Кулиджанов үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

Ленин тухай хододоо дурдан hанажа, тэрэнэй баатарлиг ажабайдалые, мүнхэ үзэл сурталые шэнжэлжэ байхадаа, бүхы оронуудтахи олон миллион хүнүүд эб найрамдалай, демократиин, национальна бэеэ даанхай байдалай болон социализмын хуби заяан тухай hаналаа табина, хүн түрэлтэнэй гэгээн гэрэлтэ үг зорилгонуудайнь түлөө тэмсэхэ эршэ хүсэн болон зоригжолые ленинскэ hургаал заабаринуудhаа удхан абана гээд КПСС-эй Ульяновска обкомой нэгэдэхи секретарь **А. А. Скочилов** хэлээ.

Ленинэй ажабайдалтай холбоотой манай городтохи газарнууд совет арадта нангин газарнууд болонхой. Тэдэниие Ульяновскын хүн зон гамтай наринаар аршалан хаpууhалжа байдаг. Гэр-музейдэ, тэрэшэлэн Владимир Ильич Ленинэй Түбэй музейн филиалда жэл ерэхэ тудам хүн зон бүри олооро ороно. Хэрбээ 1961 ондо эндэ 250 мянган хүн ороhон байгаа hаа, 1965 ондо 465 мянган хүн, харин нээгдэhэнhээнь хойшо хамта дээрээ 3,5 миллион үлүүтэй хүн ороhон байна.

Экономико болон культурые хүгжөөлгын ажалшадые коммунис үзэл сурталтайгаар хүмүүжүүлгын хэрэг хадаа агууехэ Ленинэй түрэhэн нютагай нэрэдэ хүрэмөөр байхыень оролдожо, Ульяновска областиин партийна, советскэ, профсоюзна, комсомолой организацинууд, бүхы ажалшад урматайгаар хүдэлнэд. Ажалай бүтээсэ ехэтэй, ниитын гурим жэшээтэ hайнаар сахидаг, болбосорол ехэтэй городой түлөө мүрысөөн Ульяновскда үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Ульяновскын гоё hайхан, болбосон зохид түхэлтэй город байхые хараха хүсэлэн гансахан лэ манай хүсэлэл бэшэ, харин бүхы совет арадай хүсэл эрмэлзэлгэ болоно гэжэ мэдэрхэдэ ехэ аятай!

Ульяновскда ехэ анхарал хандуулдагайнь түлөө манай партиин Центральна Комитедтэ, Советскэ правительствада бидэнэр баясхалан хүргэнэбди.

Ульяновскын промышленностиие, барилгын индустриие, байрын, коммунальна болон культурно-ажаhуудалай барилгые энэ табан жэлдэ хүгжөөхэ хүдэлмэридэ 700 миллион түхэриг hомологдохо байна.

Городой түбэй хуби шэнэдхэн hэльбэгдэхэ. Тэндэ В. И. Ленинэй Түбэй музейн Ульяноска филиалай байшан, областной политическэ гэгээрэлэй байшан, хүгжэмэй училищи, библиотекэ, хизаар ороноо шэнжэлхэ музей, зурагуудай галерейтэй концертын зал, ехэ гостиница, педагогическа институдай hуралсалай корпус, бусад барилганууд болхоогдохо юм. Волгын эрьедэхи парк соо Пионернүүдэй ордон баригдаха.

Хараалhан хүдэлмэреэ областиин ажалшад дүүргэжэ оронхой. Энэ хэрэгтэ Москвагай, Ленинградай болон бусад городуудай проектнэ организацинууд ехэ туhа үзүүлнэ.

Городые түсэблэн барилгын дутуунуудые: документациин удаагаар зохёогдодог, барилгын хэм хэмжээнhээ үйлэдбэриин баазын тээгдэнги, проект зохёохо хүдэлмэриин hулаар тааруулагдадаг байhые үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ.

Ульяновска областиин город болон тосхоной ажалшадай амжалтанууд тухай нүхэр Скочилов үгынгөө түгэсхэлдэ съездэ хөөрэжэ үгөө. Промышленна үйлэдбэриин хэмжээн долоон жэлэй турша соо хоёр дахин нэмээ, ажалай бүтээсэ нэгэ хахад шахуу дахин дээшэлээ. 60 шэнэ промышленна предприяти болон томо цех баригдаа; жэлэй турша соо ороhо тарая дунда зэргээр ургуулан абалга долоон жэлэй турша соо 33 процентээр дээшэлээ, тарая бэлэдхэхэ түсэбүүд жэл б хэндэ дүүргэгдэдэг байгаа. Мал ажалай продуктнуудые худалдажа абалга горитойгоор нэмээ. Шэнэ табан жэлдэ бүри ехэ орёо зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ областиин партийна организаци хүсэлэл оролдолгоёо зорюулна.

Урда Африкын Коммунис партиин Центральна Комитедэй зүгhөө тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр **Лебади** XXIII съездэ амаршалга хүргөө.

Советскэ Союзай түүхэтэ түйлалтанууд бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы хүн зоной гурбанай нэгэ хубинь ажаhуудаг арбан дүрбэн ороной социализмын замаар дабшаха үндэhэ hүүри табяа, мүн империализмда эсэргүүсэн национальна эрхэ сүлөөгэй, бэеэ данхай байдалай түлөө хэдэг тэмсэлдэ Ази, Африкын, Центральна болон Урда Америкын арадуудай гайхамшаг амжалта түйлаха үндэhэ hүүри табяа.

Империалистнууд мүнөө Урда Вьетнамай арадта эсэргүү зэрлиг муухай хюдалгата дай хэнэ, Вьетнамай Демократическа Республикада эсэргүүгээр үзэгдөөгүй муухай ээрхэг аашануудые гаргана. Ази, Африкын бэеэ даанхай хэдэ хэдэн залуу оронуудта революцида харша ябуулгануудые хэдэг, сэрэгэй урбалтануудые эмхидхэдэг дотоодын хархис хүсэнүүдые империалистнууд бүри эдэбхитэй болгоно, тухирна. Империалистнууд Ази, Африкын оронуудтахи революцинуудай түйлалтануудые усадхаха, коммунизмда эсэргүүгээр өөhэдынгөө hүжэрөөдэг хашхаралдаа шуугаае хэрэглэн, колониальна эээрхэлгээ шэнэ түхэл маягтайгаар hэргээхэ гэжэ эрмэлзэнэ. hүртэ муухай ядерна, химическэ болон бактериологическа дайнай аюул дэлхэй дээрэ тохёолдуулна.

Иимэ алалга хюдалганууд болон заналтануудай хэгдэжэ байхада, дэлхэйн арадууд сухаринагүй. Вьетнам арадай баатарлиг эсэргүүсэлтэ эрхэ сүлөөдэ дуратай бүхы хүнүүдые зоригжуулна. Анголын, Мозамбигай, бусад оронуудай хэлбэришэгүй шууд зоригто патриодууд эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө зэбсэгтэ тэмсэл хэнэ. Империализм болон хархис этэгээдүүдтэ эсэргүүсэн, эб найрамдалай, демократиин, национальна бэеэ даанхай байдалай, социализмын түлөө тэмсэлшэдэй тоо бүхы табан түбидэ олон боложол байhаар.

Империализмда эсэргүүсэн угаа шухала, түүхэтэ удха шанартай тэмсэл хэжэ байhан хүсэнүүдэй гол шухала эрмэлзэлгэнүүд болон зорилгонуудынь адли юм. Хүсэлэл оролдолгоёо нэгэдүүлхэнь, холын хараата ниитэ хараа шугамаа бэелүүлхэдээ, бодото алхамуудаа хэхэдээ нэгэдэлтэй байханъ тэдэнэртэ угаа шухала болоно. Империализмда эсэргүү бүхы түрүү хүсэнүүдэй, хамагай түрүүндэ, тэдэнэй революционно манлай бологшо коммунистнуудай нягта жагсаалтай байха хэрэгые манай парти шууд сэхээр хамгаална. Манай зэргэдэ гараhан арсалдаан имагтал манай дайсадта, империалистнуудта туhатай; тиимэ арсалдаа алгасаанhаа хамагай түрүүндэ колониальна болон фашис ээрхэг түримхэй ябуулгада, дарлалтада дайрагдажа байhан манай арад шэнги иимэ арадууд хохидол зоболон үзэхэ байна. Тиимэhээ Урда Африкын Коммунис партиин hанамжын ёhоор, империализмын шэнэ аяг аашануудые сухарюулан сохиходо шухала болохоор империализмда эсэргүү хүсэнүүдэй нэгэдэлые саашадань түйлаха зорилгоор бүхы коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай зүблөө зарлаха саг үни тулажа ерээ.

Колониализмын эгээн лэ хорото расис засаг түрэдэ эсэргүүсэн. Урда Африкын арад угаа шанга тэмсэл хэнэ. Расис засагаархид демократическа, сүлөөрэлгын хүдэлөөе дарахын тулада алалга хюдалгын, фашис ёhоной онол аргануудые хэрэглэдэг байха юм.

Политическэ шалтагаанаар мүнөө 8.000 гаран хүн түрмын решеткын саана hууна, тэдэниие эгээн лэ шэрүүн шанга эрхэ байдалда барижа байдаг. Мүнөө үедэ Абархам Фишер гэгшын — Урда Африкын арадай гол хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэнэй болон элитэ адвокадай сүүд боложо байнхай. Сүүдлүүлэгшын hандали дээрэhээ нүхэр Фишер уур сухалтайгаар үгэ хэлэжэ, Урда Африкадахи апартеидые гэмнэхэдээ, иигэжэ мэдүүлээ: «Ороной хүн зоной дүрбэнэй гурбан хубиин хүсэлэл эрмэлзэлые оройдоошье харуулдаггүй хуулиин үмэнэ hүгэдэхэ арга миниин hэшхэл олгохогүй байна». Абархам Фишертэ, тэрэнэй хамгаалдаг үнэн зүб хэрэгтэ талархажа байhанаа элирхэйлэн мэдүүлхыень, тэрэниие дары сүлөөлхэ эрилтэ хэхыень дэлхэйн бүхы түрүү, демократическа хүсэнүүдэй түлөөлэгшэдые танай съездын трибунаhаа бидэнэр ехээр уряалнабди гээд нүхэр Лебади хэлээ.

Манай тэмсэлые КПСС-эй шууд сэхээр дэмжэдэг байhые Урда Африкын арадууд үндэрөөр сэгнэнэ. Апартеидтэ эсэргүү уласхоорондын ябуулгануудые дэмжэхэhээ гадна, Советскэ Союз национальна сүлөөрэлгын түлөө манай тэмсэлдэ үнэтэ ехэ бодото туhаламжа үзүүлдэг. КПСС империализм болон колониализмда эсэргүү революционно хүдэлөөнэй үнэн сэхэ, найдамтай ханинь болоно.

Урда Африкын Коммунис партиин ЦК-гай амаршалгада харюусан, съездын делегадууд альга ташаа.

— Бүхы канадайхидай hанал бодол, бүхы хүн түрэлтэнэй hанал бодол шэнгеэр танай съезд тээшэ зорюулагдана, — гээд Канадын Коммунис партиин генеральна секретарь **Уильям Каштан** халуунаар угтагдан мэдүүлээ. — Танай эндэ хараалжа байhан юумэнүүдые гүрэнэй-монополис капитализмын юу дурадхажа шадаха байhантай олон миллион хүнүүд ухаан бодолдоо сая суулжа үзэнэ. Таанад хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай салин хүлhые, пенси болон бусад түлөөhэнүүдые дээшэлүүлхэ, город болон тосхондохи совет хүнүүдэй байдал hайжаруулха гэжэ хараалжа байнат. Капиталис оронуудта өөhэдынгөө байдал hайжаруулхын тулада хүдэлмэришэд забастовко хэхэ баатай болодог. Жэшээлхэдэ, Канадада 1946 онhоо, дайнай дүүрэhэнhээ хойто тээхи түрүүшын жэлhээ, хойшонхи үе соо эгээн лэ ехэ забастовочно хүдэлөөн нёдонлo болоhон байгаа.

Имагтал үгэ хүүрээр хэлэгдэдэг бэшэ, харин бодото демократиие танай съезд үнэмшэстэйгөөр харуулна. Капиталис оронуудта, эгээн демократическашье оронуудтань шиидхэбэринүүдые арадууд бэшэ, харин монополинууд, тэдэнэй правительствануд абадаг байна. Ороной болон арадай эрмэлзэлгые хангаха зорилгоор бэшэ, харин ашаг олзо оруулха зорилгоор эдэ шиидхэбэринүүдынь абтадаг. Тиимэhээ бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы нютагуудта демократиин, дэбжэлтын түлөө тэмсэжэ байhан бүхы хүнүүдые танай съезд зоригжуулна.

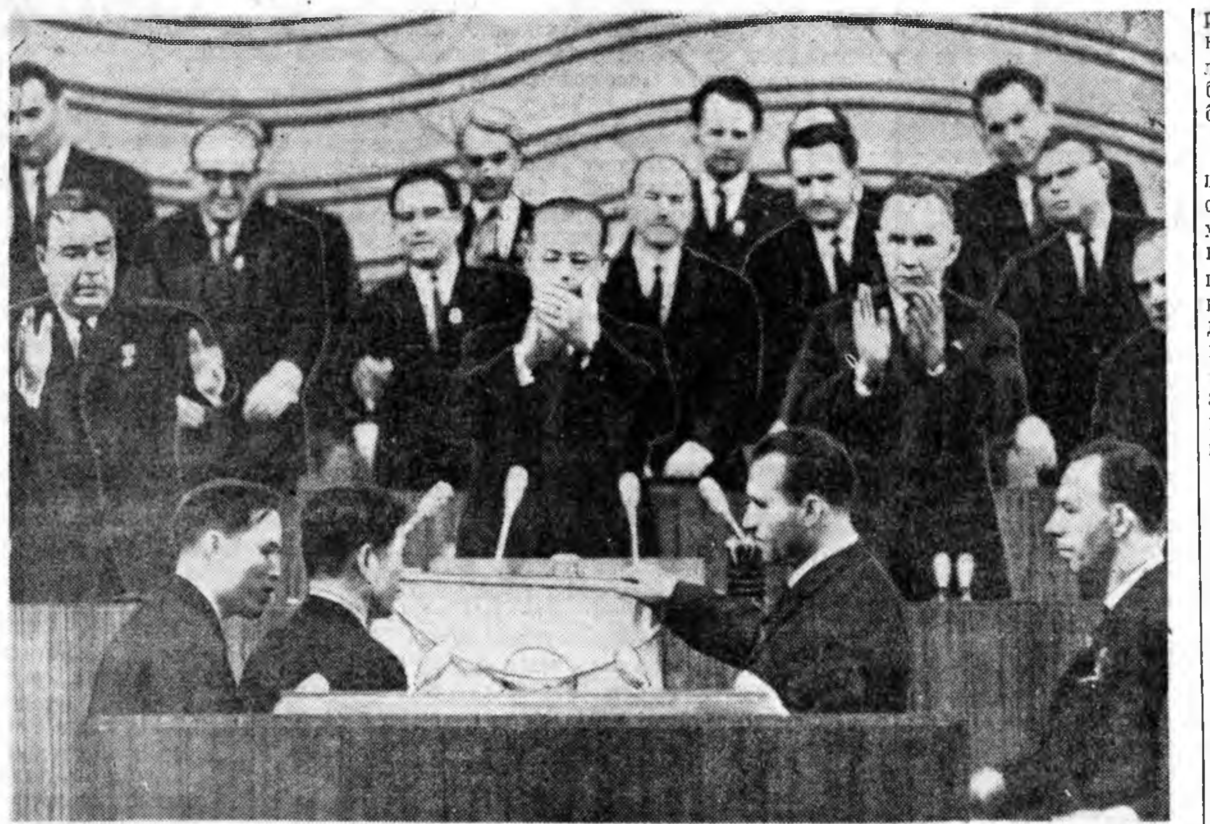
Эгээн шухала юумэн гэхэдэ, XXIII съезд, тэрэнэй хүдэлмэри эб найрамдалай, энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха хэрэгтэ угаа ехэ туhа нэмэри болоно. КПСС-эй баримталдаг амгалан ёhоной, бодолтой түбшэн политикые бүмбэрсэг дэлхэйн арадууд обёоронгүй байжа шадахагүй. Этигэн найдалга, танай ороной түгэлдэр хүсэн энэ политикын үндэhэ hүүри болоно. Империализмын ээрхэг түримхэй ябуулгануудта арадууд танай политикые зүрюугээр табина. Өөhэдынгөө сэрэгүүдые гаргахыень, Женевскэ хэлсээнүүдые наринаар сахихыень, газаа талаhаа хамааралсалга гү, али хиналтагүйгөөр хуби заяагаа шиидхэхэ эрхэ вьетнам арадта олгохыень американ империализмые баадхаха гээшэ түрүү хүн түрэлтэнэй эгээн лэ хойшолуулашагүй зорилго болоно гэжэ олонхи коммунис, хүдэлмэришэнэй партинууд шэнгеэр манай парти тоолоно.

Ээрхэг түримхэйшүүлэй амыень татахын, гансаардуулхын, мүн дайнай үргэдэн дэлгэрэлгые зайсуулхын тулада дэлхэй дээрэхи антиимпериализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэмэл ябуулгые хангаха гээшэ мүнөө хэзээ хэзээнэйхиhээ үлүү шухала болоо гээд нүхэр Каштан хэлээ. Вьетнам арадта эсэргүү ээрхэг дайн байлдаае американ империалистнуудай үргэдхэжэ байлгада харюу болгон, эб найрамдалай түлөө арадуудай тэмсэлые үргэлдхэхэ гээшэ хэзээ хэзээнэйхиhээ шухала болоо.

Хүн түрэлтэнэй түүхэдэ энэ шиидхэхы удха шанартай үедэ ёhотойл интернационализм ямар эрилтэ табинаб гэхэдээ, империалис ээрхэг түримхэй ябуулгануудай хаанашье хэгдэжэ байhанhаа дулдыдангүйгөөр бүхы коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай нэгэдэл хангаха, коммунизм гээшэ эб найрамдал, дэбжэлтэ гэhэн удхатай, дэлхэйн шэнэ дайе зайсуулха гээшэ манай эгээн шухала зорилго болоно гэжэ бодотоор гэршэлжэ үгэхэ хэрэгтэй. Бүхы дэлхэйн коммунистнууд энэ нангин уялгые 1957—1960 онуудай зүблөөнүүд дээрэ баталан абаа hэн. Энэ уялга манай партида бүрин хүсэндөө байhан зангаараа, бидэнэр тэрэниие дэмжэнэбди.

Түрүүлжэ социалис общество байгуулха зорилго совет арадта түүхэ даалган үгөө гээд нүхэр Каштан үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ. Гитлеровскэ сэрэгэй машиные hамна бута сохихо асари зорилгые совет арадта түүхэ даалгаа. Дэлхэй дээрэхи эгээн лэ энэрхы, эгээн лэ демократическа, үнэн зүб общество — коммунис общество түрүүлэн байгуулха хүндэтэ үүргые мүнөө совет арадта түүхэ даалгаа. Марксизм-ленинизмдэ үнэн сэхэ байдаг Советскэ Союзай Коммунис парти болон арадууд энэ түүхэтэ зорилгые дүүргэхэ гэжэ бидэнэр этигэнэбди.

*) (Түгэсхэл. Эхиниинь манай газетын апрелиин 6-най номерто)

МОСКВА. Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд. Вьетнамай Ажалшадай партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Ле Зуанай сэдьхэлээ хүдэлэнгеэр үгэхэлэhэнэй удаань КПСС-эй XXII съездын нэрэмжэтэ Металлическа заводой электро-гагнуурша, съездын делегат Н. М. Савинов Ленинградай хүдэлмэришэдэй, бүхы ажалшадай үмэнэhөө Вьетнамай Ажалшадай партиин делегацида хандаба. Тиихэдээ Ленинградай хүдэлмэришэдэй бэлэг вымпелые нүхэр Ле Зуанда барюулаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: вымпел барюулжа байhан үень.

ТАСС-ай фотохронико.

Апрелиин 4-нэй үдэшын заседани

...ОСКВА, апрелиин 5. (ТАСС). ...ын үсэглэлдэрэй үдэшын засе... дээрэ **В. В. Щербицкий** түрүү...ээр hууба.

Партиин Челябинска обкомой нэ...и секретарь **Н. Н. Родионовто** ...үгтэбэ. Долоон жэлэй үедэ Урда ...лда юун хэгдэhэн тухай тэрэ ...нэ. Область дотор үйлэдбэриин ... гаран шэнэ барилганууд ба..., хүдэлжэ захалаа, түсэбhөө ... зуу шахуу миллион түхэри... промышленна продукци гаргаг... Ажалшад 11 миллион дүрбэл... метр талмайтай гэр байрануу... абаа. 1965 ондо Урда Ураа... металлурги 16.300 тонно булад ...улаа, шахтернууд 24 миллион ... тонно нүүрhэ абаа. Машина ...лгын заводуудай конвейернүүд... ...эн арбаад мянган тракторнууд ... ашаанай автомобильнууд га...

...эдэ бүхы хадаа тэмсэл дотор, бэ...ын ехэ ажал дотор, партийна ...изацинуудай эмхидхэлэй болон ...үүлгын ехэ хүдэлмэринүүдэй ..., хэдэн мянгаад хүнүүдэй зо... ехэтэ ажалай ашаар түйлагдаhан ... Челябинецууд шэнэ табан жэ... проектые халуунаар hайшаа... ...ажалда эрхим hайн урэ дүн түйлахын түлөө ехээр оролдоно. Оратор металлургическа үйлэдбэриин рудна үндэhэ hууриие хүгжөөлгэдэ ехэ анхарал хандуулха гэжэ дурадхана, Челябинска область дотор автомобиль болон тракторнуудые ехээр гаргадаг болохо тухай асуудал табина.

Нүхэр Родионов арад ниитын дундахи хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие саашадань үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэhэн асуудалда үгынгөө нилээд хубиие зорюулба.

ЦК-гай октябриин Пленумэй hүүлээр манай газетэнүүд, журналнууд болон радио-дамжуулгануудай удхын яажа хубилhаниие харахадаа бидэнэр сэдьхэлээ ехээр ханаhабди гэжэ тэрэ хэлэнэ. Совет хэблэлэй искровскэ ленинскэ үг заншалнууд хүгжэнэ, бэхижэнэ. Шууяа татаха, hайрхаха заншал үгы болгогдоо. Совет бодото байдалые болон уласхоорондын хэрэгүүдые дарүу зантайгаар, ажал хэрэг hайн мэдэдэгээр толилолго, дутуу дундануудые эрид шууд шүүмжэлэлгэ хадаа манай хэблэлэй, радио болон телевидениин удха мүн болоно. Зүгөөр бидэнэр дотоодын болон уласхоорондын ажабайдалай шухалын шухала зарим хэрэгүүдые үсөөн бэшэ ушарта гээгдэлтэйгээр мэдээсэдэг, тайлбарилдаг байнабди. «Голос Америки», «Свободная Европа» гэдэг, мүн эфир дотор хорото муухай зүйлнүүдые тараадаг бусад радиостанцинууд олохон үзэгдэлнүүд болон баримтануудые буруугаар тайлбарилдаг байhаниинь бултанда мэдээжэ. Бидэнэр гансал партийна үнэн зүб хэрэгые бэшэ, мүн совет хэблэлэй түргэнөөр мэдээсэдэг шадабариие эдэ аашануудта эсэргүүсүүлэн табиха ёhотойбди.

Октябриин 50 жэлэй, В. И. Ленинэй түрэhэнhөө хойшо 100 жэлэй гайхамшагта ойнуудые гансахан ажалай илалтануудаар бэшэ, мүн искусствын нилээд ехэ, революционно зоригтой зохёолнуудаар угтаха хэрэгтэй. Уран зурагай искусство арадай бүхы ажабайдалые гүнзэгы hайнаар харуулха ёhотой гэжэ ажабайдал эринэ. Зүгөөр совет засагай түрүүшын жэлнүүдтэ Арадай Комиссарнарай Соведэй баталан абаhан тон ехэ пропагандын ленинскэ түсэб ёhотой гэгшээр бэелүүлэгдэнэгүй. Дурасхаалта зүйлнүүд, искусствын ехэ зохёолнууд яахадаашьеб үлүү юумэнүүд гэжэ тоологдодог болошоо. Гансал гүрэнэй зөөриие бэшэ, мүн арадай мүнгэ зөөри ленинградайхид шэнгеэр хабаадуулжа, энэ асуудалые зохисотой hайнаар шиидхэхэ саг хүрэжэ ерээ. Манай Эхэ ороной ажабайдалай түүхэтэ хэрэгүүдые мүнхэлхэ талаар арадай хүсэл оролдолго имагта ехэ байна бшуу.

...Кремлиин ордон соо «Солдадууд харгы замда» гэhэн дуун зэдэлнэ. Ракетчигүүд, артиллеристнүүд, хилэ сахигшад, танкистнууд, сэрэгэй морягууд, авиаторнууд, манай Эхэ ороной амгалан ажалые найдамтайгаар мүнөө хамгаалжа байгаашад лайшалхы тугуудые бариад зал соо орожо ерэнэ. Сэрэгшүүд съездые амаршалхаяа ерэбэ гээшэ. Тэдэнэрэй олонхиин үбсүүе Советскэ Союзай Геройн Алтан одонууд, орденууд болон медальнууд тэёоно.

Партиин съездэ хүргэhэн сэрэгэй рапортын баяр ёhололой үгэнүүдые Советскэ Союзай Герой генерал-майор И. И. Тенищев иигэжэ уншана:

— Бидэнэр, сэрэгшэд, Ленинэй нангин хэрэгтэ хизааргүй үнэн сэхэ байнабди, «Советскэ Союзда алба хэнэбди!» гэhэн сэрэгэй тангаригай үгэнүүдээр партида, арадта, Эхэ орондоо харюусанабди.

— Советскэ Союзда алба хэнэбди! —гэжэ съездые амаршалхаяа ерэhэн сэрэгшүүд дабтана.

Бүхы делегадууд болон айлшад хүл дээрээ бодоно. Зал нэрьемэ шангаар альга ташана:

КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл болон КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэл тушаа 47 хүн үгэ хэлээ, үгэ хэлэлгые болюулха тухай дурадхал ороо гэжэ түрүүлэгшэ мэдээсэнэ. Съезд энэ дурадхалыень баталан абана.

КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь **Л. И. Брежневтэ** түгэсхэлэй үгэ үгтэнэ. Тэрэнэй хуряангы үгэ хэлэхэдэнь нэгэнтэ бэшэ альга ташалган боложо байба.

Белоруссиин КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **П. М. Машеров** үгэ абана. Москвагай, Ленинградай, Украинын, Белоруссиин, Казахстанай, Латвиин болон Грузиин партийна организацинуудай делегацинуудай даалгабаряар КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл тушаа резолюци абаха гэhэн дурадхал нүхэр Машеров оруулна. Съезд КПСС-эй Центральна Комитедэй политическэ шугамые болон бодото ажал ябуулгые хүсэд дүүрэн hайшаана, ЦК-гай тоосоото элидхэл соо хэлэгдэhэн дурадхалнууд болон тобшололнуудые hайшаана гэжэ тэрээн соонь хэлэгдэнэ.

Резолюцинь нэгэн дуугаар баталан абтана. Делегадууд өөhэдынгөө нэгэн hаналые мэдүүлэн хүл дээрээ зогсожо, хэдэн минута соо альга ташалдана.

Удаань КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл тушаа съездын резолюциин проект бэлдэхэ комисси hунгагдана. Л. И. Брежнев түрүүтэй комиссида 128 хүн hунгагдаа.

КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэл тушаа тоосоое баталха тэhэн тогтоолшье нэгэн дуугаар баталан абтана.

...Венесуэлын Коммунис партиин ЦК-гай генеральна секретарь Хесус Фариа мэнэ hаяхан түрмэ соо зобожо байhан юм. Дэлхэйн бүхы түрүү хүсэнүүд тэрэниие сүлөөлхын түлөө тэмсэжэ, илаhан байна. Тиин мүнөөдэр **Хесус Фариа** КПСС-эй XXIII съездын трибуна дээрэhээ үгэ хэлээ.

Хойто Америкын империализмда эсэргүү тэмсэлдэ манай хүндэтэ уялга юуб гэхэдэ, бүхы арадуудай ниитын энэ дайсанда эсэргүүсэн, өөрынгөө орон дотор хүн бүхэнэй бүри эдэбхитэйгээр тэмсэхэ ябадал мүн болоно гэжэ тэрэ хэлэнэ. Венесуэлын арад энээниие өөрынгөө шадал соо хэжэ байна.

Холбоото Штадуудай бандит ёhокой ээрхэг түримхэй доботолгоо бэеэ хамгаалхадань Вьетнамай арадта үзүүлhэн, үзүүлжэ байгаа туhаламжын түлөө Советскэ Союзда болон бусад социалис оронуудта Венесуэлын компарти баясхалан хүргэнэ. Вьетнам арадта эсэргүү США-гай хорото муухай империалис доботолго хадаа бидэнэрэй зүрхэндэ дүүрэн зэбүүрхэл үүсхэhэн тэмтэ муухай хэрэг мүн болоно.

Империализмда арадай эсэргүүсэлтэ бүхы түбинүүд дээрэ ургана, үргэдэнэ. Баруун хахад бүмбэрсэг дээрэхи түрүүшын социалис орон—Кубын Республика өөрынгөө байдалые бэхижүүлжэ, экономическа хүрээлэнгэ болон Хойто Америкын империализмын ээрхэг түримхэй бусад ябуулгануудые амжалтатайгаар дабана. Хойто Америкын булимтарагшадай эээмдэhэн өөрынгөө Эхэ ороной эрхэ сүлөөтэй түлөө баатар тэмсэл доминикан арад хэнэ.

Латиин Америкын бусад бүхы арадууд империалис ээрхэг түримхэй доботолгодо харюугай сохилто үгэхөөр бэлэн байхын тулада өөhэдынгөө дайшалхы нэгэдэлые тэрэшэлэн бэхижүүлнэ.

Хүушаншье, шэнэшье колониализм Африкын арадуудые мэлэлдээ барижа байхые hэдэнэ. Мүн энэшье түби дээрэ сүлөөрэлтын тэмсэлэй дүлэн бадарна. «Португалиин» Гвинейдэ, Ан-

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

КРЕМЛИИН СЪЕЗДНУУДЭЙ ОРДОН СОО

(Түгэсхэл. Эхиниинь 3-дахи нюурта)

голо болон Мозамбигта эрхэ сүлөөтэй түлөө тэмсэлшэд зориг хүдэлгэмэ амжалтануудые туйлана.

Арадуудай сүлөөрэлтын энэ тэмсэл айхабтар хүшэр хүндэ эрхэ байдалда болоно. Хүнүүдые хорото муухайгаар мүрдэгшэдэй зобоhон манай индонезийскэ нүхэдэй гашуудал тухай мартажа шадахагүй байнабди.

Индонезиин коммунистнуудые сөөрнь алалга хадаа ганцахан лэ коммунистнуудта эсэргүү хэгдэhэн гэмтэ ябадал бэшэ юм. Энэ хадаа түс оронииe хомхой хоблогоор хаража байhан империализмда эсэргүүсэлтэ хэхэ тэhэн энэ ороной шадабариие hуларуулна.

Бүхы бэрхэшээлнүүдэй ушарбашье, манай орон доторхи сүлөөрэлтын хүдэлөөн хүгжэнэ, ехэ шадалтай байhанаа харуулна, үгы хэгдэхэгүй байhанаа батадхана гэжэ Фариа үргэлжэлүүлнэ. Эрэлхэг зоригтой, ангиин эли тодо мэдэрэлтэй манлайе хүмүүжүүлhэн Венесуэлын хүдэлмэришэн анги 1965 ондо нилээд гээлтэдэ ороо. Тэдэнэрэй дунда—манай партиин гурбан хүтэлбэрилэгшэ бии. Эдэ хадаа манай партиин ЦК-гай политбюрогой гэшүүд, нүхэд Луис Эмиро Аррьета болон Альберто Ловера, тэрэнэй Центральна Комитедэй тэшүүн нүхэр Донато Кармона гэгшэд болоно.

Венесуэлэдэхи тэмсэл үргэлжэлжэ байна. Энэ тэмсэл гадаадын хиналта доро манай ороной байгаа сагтал үргэлжэлхэ байха. Энэ тэмсэл ой модон соогуур болоно. Подполидо болон түрмэнүүд соо эсэргүүсэлтэ хэгдэнэ. Манай орон дотор демократическа эб найрамдалай правительство байгуулхын тулада манай парти гражданска болон сэрэгэйхидэй патриотическа үргэн фронт байгуулна. Энэ правительство оронойнгаа эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байдал туйлаха зам гаргаха байгаа.

Түрмэнүүд соо зобожо байгаа Венесуэлын 900 коммунистын зориг тэсэбэри, тэдэнэрэй hайн hайхан үг зорилго ондоо болоогүй гэжэ оратор түгэсхэл соогоо делегадуудые найдуулна. Мүн түрмэнүүд соошье тэдэнэр тэмсэлээ үргэлжэлүүлнэ. Энэ тэмсэлые хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнүүд дотор, партизануудай отрядуудта хэлэг байhан юм.

Политическа хэрэгээр түрмэдэ hуугшадай бэшэг Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съездэдэ асараба гэжэ Хесус Фариа мэдээсэнэ. Делегадууд хүл дээрээ байгаад, үни удаан альга ташана...

Съездын халуунаар угтаhан Колумбиин компартиин ЦК-гай генеральна секретарь **Хильберто Виейра** трибуна дээрэ гарана.

— Би Урда Америкын нэгэ ороной Коммунис партиин түлөөлэгшэ гээшэб. Түс ороной үмхирэн муудаhан социально-экономическа байгууламжа гүнзэгы ехэ түгшүүридэ ороод байна. Энэ түгшүүриhээ гараха аргые капиталис хүгжэлтын зам дээрэ олохын аргагүй. Капиталис хүгжэлтын доройтолгонь национальна бүхы ажабайдалда Америкын империализмын хамааралсахада бүри ехээр муудана.

hүүлэй жэлнүүдтэ Колумбида зэбсэгтэ хүдэлөөн болоо. Энэ хадаа Америкын империализмын зоригжуулдаг эзэрхэг ангинуудай хюдалгата муухай политикада арадай үнэн зүб харюу мүн болоно. Зонхилхы этэгээдүүд сэрэгэй томо хүсэнүүдые таряашадта эсэргүү тэмсэлдэ оруулна, сүүд болон мүрдэлгэгүйгөөр хүнүүдые саазална.

Энэ шуhата хэрэгүүд Холбоото Штадуудай сэрэгэй миссиин хүтэлбэреэр, Америкын империализмын мүнгэнэй хүсөөр, буу зэбсэгээр бэелүүлэгдэнэ. Латиин Америкын революционно хүдэлөөндэ эсэргүүсэн «добтолго сараха гэhэн дайн» гэдэг Пентагоной стратегүүдэй зохёоhон түсэбэй тодорхой бэелэл гээшэ нимэ байна.

Зүгөөр «хюдаха тушаа нимэ ябуулгануудынь» таряашадай эрид шууд зэбсэгтэ эсэргүүсэлтэтэй ушарна. Энэ эсэргүүсэлтэнь улам ехэ революционно удхатай партизанска дайн, национальна сүлөөрэлтын удхатай, марксистско-ленинскэ үзэл сурталаар зоригжуулагдадаг тэмсэл болон хүгжэнэ. Энэ эрхэ байдалда Колумбиин коммунистнууд таряашадай зэбсэгтэ тэмсэлые толгойлно, зүгөөр тиихэдээ тэдэнэр арад ниитын тэмсэлэй ямаршье түхэл маягые тоонгүйгөөр орхиногүй.

Манай сүлөөрэлтын тэмсэл хүшэр хүндэ, үни удаан болохо, иимэ хэрзэгы хатуу, даб дээрэ хүсэтэй дайсаниие хэтэрмэ революционно зоохон үгэ хүүрээр даража болохогүй гэжэ бидэнэр мэдэнэбди. Стратеги болон тактикадаа Ленинэй гол ёhые хүтэлбэри болгодог лэ партинуудай амжалта туйладаг байhан тухай КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл соо хэлэгдэhэн заабариин тон үнэн зүб байhыень бидэнэр өөhэдынгөө дүй дуршэл дээрэ харанабди.

Кубын алдарта революци ниитын дайсанда эсэргүү тэмсэлдэ манай бидэнэрэй түрүү хэрэм, манай эрхим урмашал мүн болоно. Тиимэhээ бидэнэр бузар муухай империалис хүрэсэлтэдэ эсэргүү тэмсэл, Кубын революциие хаа хаанагүй хамгаалха гээшэ Колумбиин, Латиин Америкын, бүхы дэлхэйн коммунистнууд болон революционернүүдэй хүндэтэ зорилго мүн гэжэ тоолонобди. Латино-америкынхид мүн болохо бидэнэр Кубын сүлөөтэ арадые дэмжэhэнэй түлөө Советскэ Союзай арадуудта баясхалан хүргэнэбди. Тэдэнэр Латиин Америкын өөрынгөө хуби заяанай эзэн болоhон, бэеэ даанхай хүгжэлтын зам дээрэ гараhан ямаршье арадые мүн тиимээр дэмжэхэ бээ гэжэ бидэнэр этигэнэбди.

Америкын империализмын гэмтэ муухай эзэрхэг түримхэй добтолгодо эрид шууд эсэргүүсэжэ байhан Вьетнамай баатар зоригто арадтай үргэн ехэ эбтэ харилсаа байгуулхыень империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдые уряалнабди. Вьетнам арадай үнэн зүб тэмсэл хадаа манайшье тэмсэл мүн болоно. Мүнөө Вьетнамда боложо байhан юумэн Доминиканска Республика доторхи үйлэ хэрэгые элеэр харуулна. Колумбидашье Америкын сэрэгэйхид таряашадай хүдэлөөндэ эсэргүү хэhээлтын ябуулгануудта улам ехээр хабаадана.

Этээл иимэhээ хардалга гүрдэлтын ямаршье зэмэлэлгэнүүдые буруушаажа, бидэнэр Латиин Америкын оронуудай коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай 1964 оной болоhон конференциин боломжотой дурадхалнуудай үндэhэ hуури дээрэ уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлэй түлөө саашадаашье тэмсэхэ шухала тухай мэдүүлнэбди гэжэ нүхэр Биейра заана. Бидэнэр КПСС-эй ябуулжа байгаа нэгэдэлэй политикые үндэрөөр сэгнэнэбди. 1957, 1960 онуудай зүблөөнүүд дээрэ хамтаараа зохёоhон гол ёhонууд коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлэй үндэhэ hуури мүн болоно гэhэн КПСС-эй hанал бодолые бидэнэр зүб гэжэ тоолонобди. Совет засагай эбдэршэгүй хэрэгые муушалха хүсэлэнтэй зутар муухай ябуулга, тэрэшэлэн уласхоорондын коммунис хүдэлөөндэ эсэргүү hүйдхэлгын ябуулганууд хадаа тэдэнэй авторнуудта өөhэдтэнь харша хэрэг болоно, империалистнуудта болон дэлхэйн хархисуудтал туhатай байна.

Арадайнгаа ажахые хүгжөөлгын табан жэлэй түсэбые дүүргэлгэдэ шэнэ илалтануудые туйлахыень бидэнэр совет арадта бүхы сэдьхэлhээ хүсэнэбди. Энэ хадаа коммунизм байгуулха тушаа танай XXII съезд дээрэ баталан абтаhан асари ехэ программые бэелүүлгэдэхи шэнэ үе болохо байна гэжэ түгэсхэлдөө оратор хэлэнэ.

Даниин Коммунис партиин түрүүлэгшэ **Кнуда Есперсениие** съездын делегадууд болон айлшад үнэн зүрхэнhөө амаршална.

КПСС-эй XXIII съездын баталhан түсэбүүдые бэелүүлгэ хадаа дэлхэйн бүхы оронуудтахи, тэрэшэлэн манай Данидахи хүдэлмэришэн ангиин тэмсэлдэ дэмжэлгэ үзүүлхэ байна гэжэ тэрэ хэлэнэ. Эб найрамдалай түлөө Советскэ Союзай эрид шууд хэжэ байhан тэмсэлэй шугамые, элдэб социальна байгууламжатай гүрэнүүдэй амгалан тайбан зэргэ ажаhуухын түлөө тэмсэлэй шугамыень КПСС-эй XXIII съезд батадхаа. Эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй таhаршагүй хубинь юуб гэхэдэ, эрхэ сүлөөгэйнгөө, национальна бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө тэмсэжэ байгаа арадуудта Советскэ Союзай болон бусад социалис оронуудай туhаламжа, дэмжэлгэ мүн болоно.

Танай съезд бүхы коммунистнуудай, бүхы революционно, түрүү хүсэнүүдэй нягтаар жагсалга тээшэ, тэдэнэрэй уласхоорондын эбтэ харилсаае бэхижүүлгэ тээшэ эрмэлзэжэ байhан хүсэл зоригые харуулаа гэжэ оратор тэмдэглэнэ. Империализмда эсэргүү тиимэ нэгэдэмэл фронт байгуулга дайнай хүсэнүүдые сухариха баатай болтохо. Дэлхэйн компартинуудай олонхиин түлөөлэгшэнэрэй хабаадажа байгаа КПСС-эй XXIII съезд дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлые бэхижүүлгэдэ нилээд туhалха байха гэжэ бидэнэр этигэнэбди. Компарти бүхэнэй, коммунист бүхэнэй үүргэ, уялгань юуб гэхэдэ, 1957, 1960 онуудай зүблөөнүүд дээрэ зохёогдоhон хамтын гол шугам дээрэ үндэhэлhэн энэ нэгэдэлые бэхижүүлхэ ябадал болоно.

Манай партинуудай хоорондо аха дүүгэй харилсаанууд тогтоогдонхой. Энэнь хани барисаанай, хани нүхэрэй удхатай гэжэ нүхэр Есперсен үргэлжэлүүлнэ. Эдэ харилсаанууд марксизм-ленинизмын болон пролетарска интернационализмын гол ёhонууд дээрэ үндэhэлнэ. Ленинэй партитай, хүн түрэлтэндэ шэнэ зам заапан, эб найрамдалай, арадуудай эрхэ сүлөөгэй болон бэеэ даанхай байдалай хэрэгые эрид шууд аршалан хамгаалдаг партитай хани барисаатай байhандаа омогорхонобди. Манай эбдэршэгүй хани барисаанай үндэhэ hуури хадаа бүхы арадуудай, тэрэ тоодо Даниин арадай ажабайдалай аша хэрэгтэ таарамаар хүгжэлтын түлөө тэмсэл дотор бидэнэй үг зорилгын нэгэ ниитэ байhан ябадал мүн болоно.

Манай парти НАТО-гой политикада эсэргүү, Дани Баруун Германи хоёрой сэрэгэй нэгэдэмэл командованида эсэргүү, энэ эзэрхэг түримхэй аюулта бүлэглэлhээ Даниин гараад, бодото национальна бэеэ даанхай зам дээрэ гарахын түлөө тэмсэжэ байгаа Даниин арадай бүхы түрүү хүсэнүүдэй хамтын ябуулгын түлөө тэмсэнэ. Европын хойто хубида атомна зэбсэггүй бэеэ абанги орон нютаг байгуулха тухай дурадхалые Даниин коммунистнууд оруулна. Мүнөө, НАТО дотор зүришэлдөөнүүдэй боложо байхадань, энэ эзэрхэг түримхэй бүлэгhөө Даниин гараха тухай асуудал ээлжээндэ табигдаад байна. Энэ тэмсэл түсхай шухала болонхой.

Вьетнам арадта эсэргүү США-гай хэhэн дай буруушааhан, тэрэгээр дураа гүтаhан ябадал манай орон дотор үргажа байна. Тэмсэжэ байгаа Вьетнамтай хани харилсаатай байхын түлөө хүдэлөөн Даниин үргэн арад ниитые нэгэдүүлнэ. Даниин правительство США-гай политикаhаа холо байха ёhотой, Вьетнамда америкынхидэй хэжэ байhан хорото муухай дайн сэрэгые буруушааха ёhотой гэhэн эрилтэ тэдэнэр табина.

Америкын империализм болон Баруун Европодохи тэрэнэй союзник—Баруун Германиин милитаризм эб найрамдалда аюул тохёолдуулна гэжэ Даниин компартиин түрүүлэгшэ хэлэнэ. Тиимэhээ бидэнэр манай ороной бэеэ абанги байдалай түлөө тэмсэлые Европодохи байдал тааруулан зохёохын түлөө, хамтын аюулгүй байдалай журам байгуулхын түлөө тэмсэлтэй холбонобди. Энэ журам бүхы гүрэнүүдэй бэеэ даанхай байдалые хангаха байгаа. Түрүүшын ээлжээнэй зорилго юуб гэхэдэ, Баруун Германиин үhөө нэхэгшэдэй гарта ядерна зэбсэг үгэхэгүй, энэ зэбсэгые тэдэнэрэй ямаршье аргаар абаха аргыень хаhаха хэрэг болоно.

КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлhэнэй эсэстэ туйлагдаhан айхабтар ехэ хүгжэлтэ хадаа империализмда эсэргүү, эб найрамдалай, демократиин болон социализмын түлөө тэмсэдэг бүхы хүсэнүүдтэ түгэлдэр ехэ дэмжэлгэ болохо байhандань бидэнэр этигэнэбди,—гэжэ оратор түгэсхэлдөө мэдүүлнэ.

— Эдэ үдэрнүүдтэ хүн түрэлтэнэй анхарал Москва тээшэ, КПСС-эй XXIII съезд тээшэ хандуулагданхай гэжэ хэлээ hаа, хөөргэдүүлэн хэлэhэн удхатай болохогүй, — гээд Кипрэй ажалша арадай прогрессивнэ партиин генеральна секретарь **Зэзниас Папаиоанну** гэгшэ мэдүүлбэ. Дэлхэй дээрэ аюулай тохёолдожо байхада тэдэнэр Москва тээшэ этигэл найдабаритайгаар шэртэн харана бшуу. Вьетнамай нугаршагүй баатарлиг арадые бомбодожо, борт дээрээ ядерна буу зэбсэг тээгээд, hүйдхэлтэ нисдэлгэнүүдые сағ үргэлжэ хэжэ байдаг Америкын дээрмэшэ самолёдууд энэ аюулые дали дээрээ абажа ябана ха юм. Америкынхидэй зүгhөө хэгдэhэн бодолгүй гансахан ябуулга гү, али юрын лэ усалта ябадал дэлхэйн термоядерна хосоролгодо хүргэжэ болохо гээшэ.

Социалис байгуулалтын, уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй бата нэгэдэл мүнөө үедэ бүхы арадуудта амин шухала асуудал болонхой. Яахадааб гэхэдэ, можо болохо ябадал америкынхидэй тухиран үүдхэдэг урбалтануудые, hаяшаг сүлөөрhэн оронуудта эсэргүүгээр хэгдэдэг хамааралга болон добтолгые, хүн түрэлтэндэ дайгаар занажа байhан hүйдхэлтэ ябадалые урмашуулна бшуу.

КПСС-эй XXIII съезд социалис байгуулалтын болон уласхоорондын коммунис, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй бата нэгэдэлэй түгые бүри дээрэ үргэхэ байха гэжэ батаар этигэнэб гээд үгэ хэлэгшэ мэдүүлээ. Бата нэгэдэлэй туйлагдаhан сагhаа хойшо империалис добтологшод, гүрэнэй урбалтануудые эмхидхэгшэд добтолго хэхэ hэдэлгэhээ арсажа, гэдэргээ сухариха байха гэжэ этигэхэдэ болоно.

Кипрэй арад хадаа бүрин бэеэ даанхай байхын түлөө, газар уhанайнгаа бүрин бүтэн байхын түлөө, өөhэдынь газар дээрэ түхеэрэгдэhэн хариин баазануудые усадхахын түлөө, хариин бүхы сэрэгүүдые намнан гаргахын, гадаа тээhээ ямаршье хамааралсалгүйе болюулхын түлөө тэмсэжэ байна. Тиигэжэ Кипрэй арад өөрынгөө ерээдүйе тодорхойлхо аргатай болохо юм.

Кипртэ дэлгэржэ байгаа сүлөөрэлгын тэмсэлдэ туhаламжа, дэмжэлгэ үзүүлжэ байhанайнь түлөө бидэнэр агууехэ совет арадта, КПСС-тэ, Советскэ правительствада баяр баясхалан хүргэнэбди. Кипрэй асуудал хэлсэhэн КПСС болон АКЭЛ-эй түлөөлэгшэдэй уулзалга тухай hая тунхаглагдаhан хамтын коммюнике манай бүхы арад омог баяртайгаар угтаа, Кипрэй арадай сүлөөрэлгын тэмсэлые Советскэ Союзай эрид шууд дэмжэжэ байhанайнь шэнэ гэршэ мүн гэжэ сэгнээ.

Кипрые өөhэдынгөө империалис аша хэрэгтэ хэрэглэхын, мүн Кипрэй арадые хэтэ мүнхэдэнь дарлажа байха арга боломжо хангамаар лэ шиидхэбэри НАТО-гой эзэрхэг түримхэй бүлэгөөр дамжуулан бидэндэ баадхахын тулада Англи, Америкын империалистнууд эдэ үдэрнүүдтэ шэнэ хүсэлэл оролдолго гаргажа байна.

Өөрынгөө оронииe империалистнуудай колони болон бааза болгохын тулада эрхэ сүлөөдэ дуратай кипр арад иимэ ехэ шуhаа адхаа бэшэ, иимэ ехэ зоболон гашуудал үзөө бэшэ. Кипр хадаа эзэрхэг түримхэйшүүлэй, аюул үхэлэй бааза болохогүй, харин эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй, хани барисаанай бааза болохо юм гэжэ нүхэр Папаиоанну онсолон тэмдэглээ.

Съездын делегадууд Кипрhээ ерэhэн айлшанда альгаа ташаhан байна.

Норвегиин Коммунис партиин Центральна Комитедэй үмэнэhөө энэ ороной компартиин түрүүлэгшэ **Рейдар Ларсен** КПСС-эй XXIII съездэдэ амжалта хүсөө. Делегадууд, айлшад тэрэниие хани халуунаар угтаа.

Манай парти ехэ бэшэ, багахан орон дотор хүдэлдэг, тиигэбшье бүхы дэлхэйн коммунистнууд болон коммунис партинуудай шиидхэжэ байhан агууехэ зорилгонууд бидэндэ мүн лэ эгээн дүтэ шухала юм. Энэ хадаа бата нэгэдэлтэй, нягта жагсаалтай байха, хамтын тэмсэл ябуулха эрилтэ табина. Зорилго юуб гэхэдэ, арад бүхэндэ эрхэ сүлөө олгохо, эзэрхэг түримхэйшүүлдэ, дайн дажарта эсэргүү тэмсэл ябуулха, мүлжэн дарлалга, ядарал зоболон, үгытэй түлюур байдал усадхаха, хүнэй ажалаар байгуулагдадаг баялигуудые эгээл зүбөөр хубаарилха ябадал хангаха хэрэг мүн болоно.

Засаг түрэеэ социал-демокрадуудай гушан жэлэй турша соо барижа байбашье, Норвеги хадаа капиталис орон зандаа үлэнхэй гэжэ нүхэр Ларсен тэмдэглэнэ. Экономическа ажабайдалда томо капиталай зонхилжо байлгые хизаарлахын тулада орон дотор юуншье хэгдээгүй. Тиимэhээ Норвегиин ажалшадай дайшалан абаhан туйлалтанууд болон эрхэнүүдые лаб найдамтай гэжэ тоолохын аргагүй.

Норвегиин хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй можо болон хубаарhан дээрэhээ буржуазна партинууд hунгалтануудта илажа гараа. Эгээл энээн дээрэhээ хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй харилсаа холбооe, бүри hайн бата нэгэдэлые туйлаха, тэрээндэ социалис хүгжэлтын тодо hонор ерээдүйе хангаха гээшэ илангаяа шухала болоно.

Манай хоёр оронуудай хоорондо сэрэгэй зүришэлдөөн хэзээдэшье байгаагүй юм гэжэ нүхэр Ларсен саашань мэдүүлээ. Заншал болоhон амгалан ёhоной харилсаануудаа эбдэхэгүй гээшэ шухала зорилго мүн болоно. Норвегиин гадаадын болон сэрэгэй политикада Атлантическа бүлэглэлэй томо гүрэнүүд, нэн түрүүн США мууграар нүлөөлнэ.

Зүгөөр Норвегиин арад өөрэдынгөө хүршэнэртэй эбтэйгээр, хани ёhоор ажаhуухые хүсэнэ. Норвегидэ НАТО-гой баадхадаг хараа шугамhаа ондоо хараа шугам өөрынгөө орондо хайшан гээд олохо гээшэб гэhэн hанаан бодол Норвегиин олохон хүнүүдэй зүрхэ сэдьхэл мүнөө эзэлдэг болонхой. Атлантическа бүлэглэл дотор улам хурсадажа байгаа кризис нимэ арга замай олдохо байhанда этигэл найдабари түрүүлнэ.

Атлантическа бүлэглэлhөө гараха болзоройе 1969 ондо хүсэхэтэй хамта ороноо энэ бүлэглэлhөө гаргахын түлөө, эб найрамдалда дуратай, бэеэ абанги гүрэнүүдэй дунда hуурияа эзэлхын түлөө тэмсэдэг хүсэнүүдэй нэгэдэн бэхижэхэ ябадал Норвегидэ эхилэнхэй.

Бүгэдэ ниитын эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ өөрынгөө хубита оруулхые хүсэдэг арад бүхэндэ США-гай зонхилхы бүлэгүүдэй нүлөөнhөө сүлөө байха гээшэ ямар шухалаб гэжэ уласхоорондын байдалай хүгжэлтэ, Вьетнамай арадта эсэргүүгээр Америкын империализмын хэжэ байhан эзэрхэг түримхэй ябуулга элитээр харуулна.

Коммунис партинууд адли бэшэ эрхэ байдалда хүдэлнэ, эгээл элдэб янзын асуудалнуудые шиидхэхэ баатай болоно, ушар иимэhээ зарим асуудалнуудай талаар ондо ондоо хараа бодолтой байжа болохо юм. Тиигэбшье тэдэнэр арадуудай эрхэ сүлөөтэй байдалда, мүн эб найрамдалда аюул тохёолдуулжа байhан хүсэнүүдтэ эсэргүү нэгэдэмэл фронт болон тэмсэхэ ёhотой.

— Танай партиин съезд бүхэн—уласхоорондын ехэ удха шанартай юм,—гэжэ съездын ендэр дээрэhээ Бельгиин Коммунис партиин түрүүлэгшэ **Эрнест Бюрнель** хэлээ. Зал соо альга ташалган наэрнэ. — Империалистнуудта эсэргүүгээр танай баримталдаг бата хараа бодол, эб найрамдал хүсэжэ байhан арадуудай дура зоригой илан мандахын тула танай ябуулдаг эсэшэ сусашагүй хүсэлэл оролдолго, өөhэдынгөө бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэдэг арадуудта танай үзүүлдэг туйлай ехэ туhаламжа, Америкын империализмын зүгhөө харата муухай добтолгодо ороhон баатарлиг вьетнам арадта танай үзүүлдэг сэгнэшэгүй ехэ, аша үрэтэй дэмжэлгэ хадаа ажалшадай зүгhөө хизаарлашагүй hайшаалда хүртэнэ, капиталистнуудта, дарлагшадта эсэргүү тэмсэлдэ тэдэниие зоригжуулна.

КПСС болон Бельгиин компартиин хоорондо тогтоогдоhон харилсаанууд сағ үргэлжэ хүгжэнэ гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ. Бельгиин багахан орон байгаашье hаань, Бельгиин компартиин ехэшье бэшэ hаань, манай хоорондохи харилсаанууд бүрин адли тэгшэ эрхын үндэhэ hуури дээрэ бэелүүлэгдэнэ. Хоёр партинуудай хоорондо ашатай үрэтэй харилсаануудай тогтоогдоhониинь, эбдэршэгүй харилсаа холбооной бии байhаниинь энээнhээ үндэhэтэй.

Бүхы коммунис партинуудай хоорондо hайн харилсаа тогтоохын тулада, 1957, 1960 онуудта болоhон зүблөөнүүдэй шиидхэбэринүүдэй үндэhөөр манай уласхоорондын хүдэлөөнэй нягта жагсаал хангахын тулада КПСС-эй гаргажа байгаа оролдосотой, эсэшэ сусашагүй хүсэлэл оролдолгые бидэнэр hайшаанабди. Манай хамтын ябуулга хадаа манай дайсадые сухарюулжа шадаха, бидэнэй үмэнэ табигдажа байгаа түүхэтэ зорилгонуудые илалта түгэсөөр дүүргэхэ арга олгохо диилдэшэгүй тиимэ хүсэн болохо байха.

Манай уласхоорондын бата нэгэдэлые бэхижүүлхэ гээшэ бүришье hаа хойшолуулашагүй зорилго болоно. Мүнөө үедэ дэлхэй дээрэ, нэгэ талаhаа, хэнэйшье арсажа шадахагүй аюултай үйлэ хэрэгүүд боложо байна, нүгөө талаhаа — капиталис монополинуудай диктатурые hандарган hалгаажа байhан шухала удхатай хүгжэлтэ болоно. Жэшээлхэдэ, Бельгидэ хуушанай зонхилхы ангинуудай засаг түрые hандаргаажа байhан политическа кризис боложо байна.

Улам бүри эрид шууд, хубилашагүй бата хараа бодол баримталаад, Бельгиин хүдэлмэришэнэй организацинууд НАТО-гой болон Америкын миллиардернүүдhээ дулдыданги бэшэ политика ябуулха гэhэн эрилтэ табина. Тэдэнэр хадаа үргэн ниитэ ажалша зоной хүсэл эрмэлзэлгэдэ харюусамаар экономическа политика ябуулха гэhэн эрилтэ табина.

Совет арадай тогтон торонгүй урагшаа дабшаха байhандань XXIII съездэдэ хабаадалсажа байhан Бельгиин делегаци гүнзэгыгөөр этигэжэ байhанаа мэдүүлнэ. Советскэ Союз дотор коммунизм байгуулха хэрэгтэ XXIII съездын шухала шата болохо байhандань бидэ этигэнэбди. Бидэнэр Совет ороной хүдэлмэришэдтэ, хүдөөгэй ажалшадта, инженернүүд болон эрдэмтэдтэ ажалдаа ехэ амжалта туйлахыень хүсэнэбди.

КПСС-эй XXIII съездын хүндэлэлдэ, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй бата нэгэдэлтэй ябуулгын, эб найрамдалай болон коммунизмын хүндэлэлдэ нүхэр Бюрнель үгынгөө түгэсхэлдэ юрөөл табиhан байна.

Мексикын Коммунис партиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **Арнольдо Мартинес Вердуго** гэгшын ендэр дээрэ гарахадань, съезд мүн лэ хани халуунаар угтаа. Агууехэ Ленинэй байгуулhан парти хадаа Мексикын коммунистнуудта хүдэлмэришэн ангиин дайшалхы, эрэлхэг зоригтой революционно партиин үльгэр жэшээ мүн болоно гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ. Тэрэ хадаа капиталистнууд ба помещигүүдые имагтал даран унагааhад бэшэ, мүн шэнэ общество байгуулаа, фашизмhаа хүн түрэлтэниие абараа бшуу.

Мүнөө революционно хүсэнүүд бүхы түбинүүд дээрэ үргэн бэхижэнэ, дэлхэйн хүдэлмэришэнэй болон империализмда эсэргүү хүдэлөөнэй хэрэгтэ Советскэ Союзай коммунистнуудай оруулhан туйлай ехэ хубита эндэ элитээр харагдана. Советскэ Союзда эсэргүү ямаршье гүрдэлгэ хардалга Советскэ Союзай Коммунис партиин түүхэтэ энэ аша габьяае балартуулжа шадахагүй.

Латиин Америкэдэ дэлгэрhэн революционно хүдэлөөн мүн лэ шэнэ шатада хүгжэн гараа. Манай түбиин түүхэдэ анха түрүүн социалис революци хэhэн, өөрынгөө дайшалхы туйлалтануудые зоригтойгоор аршалан хамгаалжа байhан баатарлиг Кубын арадай үльгэр жэшээгээр урмашан, Латиин Америкын оронуудай арадууд империализмда, хархис зонхилогшо баяшуулда эсэргүү тэмсэлээ, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлээ улам шангадхажа байна. Марксизм-ленинизмын hургаалые хүтэлбэри болгон, зонhоо таhарhан үзэлые дабан гаража, авантюризм ба субъективизм хажуу тээшэнь хаяжа, манай парти арад зоной дунда үзүүлдэг нүлөөгөө, ороной политическа ажабайдалда дүүргэдэг үүргэеэ ехэдхэжэ байна. Национальна талаараа сүлөөрхын түлөө, демократиин түлөө тэмсэлдэ бүхы демократическа, империализмда эсэргүү хүсэнүүдые нэгэдүүлэн жагсааха гэhэн программынгаа гол зорилгые парти шиидхэжэ байна.

Вьетнам арадтай hаналаа нэгэдэлгэ энэ хэрэгтэ элитэ ехэ үүргэ дүүргэнэ. Манай парти, империализмда эсэргүү бусад хүсэнүүд хамтаран Вьетнамтай hаналаа нэгэдэлгын ехэ митинг, демонстрацинуудые үнгэргөө. Америкын сэрэгүүдые дары түргэн гаргаха, Эхэ оронойнгоо ерээдүй тухай асуудалые вьетнам арадта өөhэдтэнь шиидхэхэ эрхэ олгохо гэhэн эрилтэ арадна бүхы орон доторoo табижа байна.

1957, 1960 онуудта коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай зүблөөнүүд дээрэ зохёон хараалагдаhан уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй генеральна хараа шугамай, КПСС-эй Центральна Комитедэй хэлбэришэгүйгөөр ябуулдаг хараа шугамай бүрин зүб байhые hүүлшын үеын үйлэ хэрэгүүд эли тодоор харуулаа гэжэ Арнольдо Мартинес Вердуго хэлээ. Энэ хараа шугамда үнэн сэхэ байха гээшэ дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй шэнэ илалтануудые туйлаха байhанайнь этигэл найдабари мүн.

Социалис байгуулалтын, капиталис оронуудтахи хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй болон национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй диилдэшэгүй хүгжэлтые удаарyулха гэhэн hэдэлгэ Америкын империалистнууд гаргана. Тэдэнэр олохон оронуудай хэрэгүүдтэ добтолхы ёhоор хамааралсалгаяа бүри ехэдхэнэ. Энэ ушар хадаа социалис байгуулалтын, бүхы уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй бата нэгэдэлые бэхижүүлхэ ябадалай шухала болоод байhые харуулна. Уласхоорондын хүдэлмэришэнэй болон коммунис хүдэлөөнэй нягта жагсаалай түлөө тэмсэлдэ Советскэ Союзай Коммунис партитай бүрин hаналаа нэгэдүүлжэ байhанаа Мексикын Коммунис парти үшөө дахин элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Шэнэ табан жэлэй түсэбые, XXIII съездын баталан абаха шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхыень делегадуудта, бүхы совет арадта үгынгөө түгэсхэлдэ үгэ хэлэгшэ хүсэhэн байна. Тиигэжэ совет хүнүүдэй hуудал байдал улам hайжарха, Танай агуехэ ороной хүсэ шадал бүри ехэ болохо, тиихэдэ эб найрамдалай түлөө, империалистнууд ба хархис этэгээдүүдтэ эсэргүүгээр, социализм байгуулхын түлөө тэмсэдэг арадууд хүсэн түгэс бүри ехэ дэмжэлгэ абаха бшуу.

Делегадуудай альга ташалган доро Малиин республикын Суданай Союз партиин Национальна политбюрогой гэшүүн **Мадейра Кейта** ендэр дээрэ гарана. hарые тойрон дабшадаг түрүүшын хэмэл спутник табилгада хабаадалсаhан совет эр[...] тэдтэ, конструкторнууд, инже[...]нүүд, техникүүд болон хүдэлм[...]шэдтэ үгэ хэлэгшэ мүн лэ а[...]шалга хүргөө.

Энэ ехэ хуралдаан хадаа Агу[...] Октябриин революциин бүхы [...] хэйе доhолгоhон сууряата үдэр[...] хойшо эрхэ сүлөөгэй, үнэн зүб [...]далай түлөө тэмсэhэн арадуу[...] туйлаhан ехэ илалтануудые сэг[...] арга боломжо олгоно гээд үгэ х[...]шэ саашань үргэлжэлүүлээ.

Социалис гүрэниие байгуу[...] замдаа совет арадай туйлаhан [...]жалтанууд дэлхэйн революци[...] хүдэлөөнэй хүгжэлтэдэ гүнзэгы нүлөө үзүүлнэ. Дэлхэйн соци[...] байгуулалта байгуулха, сүлөөр[...] хүдэлөөнэй илалта туйлаха, ко[...]альна арадуудые сүлөөлхэ хэр[...] Советскэ Союз туйлай ехэ хуби[...] оруулаа.

Советскэ Союзда, дэлхэйн со[...]лис байгуулалтада, улам бэхи[...] байгаа уласхоорондын хүдэлмэри[...]нэй хүдэлөөндэ бата бэхеэр т[...]лэдэг национально-сүлөөрэлгын [...]дэлөөнэй илалтануудай ашаар [...] даанхай гүрэнүүд бии болоо. Зү[...] неоколониализмын туhалам[...] империализм хадаа арадуудай [...]литическа туйлалтануудые үгы [...]хэ, өөрынгөө наhые hунааха [...] hэдэлгэ гаргана. Өөрынгөө дура[...] гансал зонхилжо байхын тү[...] бэшэ, мүн түрүүшын ээлжээ[...] бэеэ даанхай гүрэнүүдэй социа[...] тээшэ дабшаха замда hаад [...] ушаруулхын, тэдэниие социа[...] оронуудhаа холодуулхын, дэл[...] түрүү хүдэлөөе hуларуулхын [...]да бэеэ даанхай гүрэнүүдые үгы [...]хэ гэжэ оролдоно.

Африкын түбиие доhолгожо [...]гаа үйлэ хэрэгүүд империализ[...] эзэрхэг түримхэй шэнжэ шанар[...] байhыень гэршэлнэ, бүхы улас[...]рондын оршон байдалда гүн гүнз[...] мүр сараа үлөөнэ. Латиин Аме[...]кэдэ боложо байгаа үйлэ хэр[...] эрэлхэг зоригтой вьетнам ар[...] эсэргүүгээр хэгдэжэ байгаа эзэ[...] түримхэй ябуулга, Ганада бол[...] гүрэнэй урбалта — өөрынгөө [...] хилхы байдал дахин hэргээхын [...]лада империализмын эрмэлзэжэ [...] hанайнь тодорхой үзэгдэлнүүд [...]даа.

Добтолгодо орохо гэhэн импе[...]лизмын эдэ hэдэлгэнүүд, тэр[...] эзэрхэг түримхэй ябуулгануу[...] рэнэй урбалта хэлгэ болон [...] дажар үүдхэлгэ тэрэнэй хүс[...] байhанайнь шэнжэ бэшэ, харин тэрэнэй hула байhанайнь гэ[...] болоно, сүлөөрэлгын хүдэлө[...] илалтанууд империализмда тон [...]га сохилтонуудые үгэдэг байhы[...] харуулна.

Суданай Союз — РДА, ма[...] партиин бүхы гэшүүд, Малиин а[...] империализмын эзэрхэг түрим[...] ябуулгануудые эрид шууд бу[...]шаана, тиигээд аха дүү дайша[...] ёhоной нэгэн hаналтай байhанаа [...]хэ сүлөөгэй түлөө тэмсэжэ ба[...] бүхы арадуудые батаар найдуу[...]

Али бүхы түгшүүрилые, шаха[...] шанга байдалые хараадаа [...] социалис байгуулалтын, уласхоор[...]дын хүдэлмэришэнэй хүдэлөө[...] ябуулгануудые бүри үргэнөөр [...] гэрүүлхэ гээшэ энэ эрхэ [...]далда онсо шухала болоно. [...]периализмда эсэргүү ниитэ т[...]сэлдэ Африкада, Азида, Латиин А[...]рикэдэ дэлгэржэ байгаа сүлөө[...]гын хүдэлөөн хадаа социалис [...]гуулалтын болон уласхоорондын [...]дэлмэришэнэй хүдэлөөнэй бо[...] союзнигууд болоно.

Малиин республика социал[...] байгуулха замда оронхой. [...] даанхай байдал соносхоhонhо[...] хойшо оройдоол зургаан жэл у[...]рөө, харин Малиин арад шэнэ а[...] байдалай аша үрые эдлэжэ бай[...] Ажалша олонитын хүсэлэл [...] долгын, манай партиин баримта[...] зүб хараа шугамай, хүтэлбэ[...] ашаар, СССР-эй болон хани [...]саата бусад оронуудай туhалам[...] ашаар Малида арадай ажахын [...]териальна үндэhэ hууриие зү[...] тааруулан хүгжөөхэ хэрэг эрхил[...]жэ байна.

Манай парти ба КПСС, Ма[...] ба совет арадууд аха дүүгэй [...] харилсаа холбоотой, тэдэнэр хам[...] дайсан — империализмда эсэр[...] ниитын уг зорилго —али бүхы [...]жэлгэ дарлалтаhаа хүниие сү[...]хын, тэрэнэй зохёон байгуулхы х[...] бүрин hалбаран хүгжөөлгын аша[...] hада хэгдэдэг хамтын тэмсэлдэ[...] дэнэр нэгэн hаналтай гээд Мад[...] Кейта үгэеэ дүүргэнэ.

Аха дүү коммунис, национа[...] демократическа болон зүүнэй со[...]лис партинуудhаа съездын [...] дээрэ амаршалганууд орожол [...] hаар гэжэ түрүүлэгшээр hу[...] мэдээсэбэ. Гаитиин арадай нэгэ[...] партиhаа, Чилиин социалис па[...]hаа, Гвинейн болон Зеленый М[...] аралнуудай бэеэ даанхай Афр[...] партиhаа, Сомалиин демократи[...] союзhаа, Португалиин национал[...] сүлөөрэлгын патриотическа ф[...]тын революционно хунтаhаа, [...] Ширази партиhаа (Занзибар-Та[...]ния) амаршалганууд абтаhан [...]на.

Энээгээр үдэшын заседани [...]рээ.

Буряадай багшанарай дээдэ hургуулиин хари хэлэнэй бэлэгэй факультедэй студентка Зоя Разуваева КПСС-эй XXIII съездын материалнуудтай нүхэдөө танилсуужа байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЗОРИГ БАДАРУУЛНА

Түрэл партимнай XXIII съезд дээрэ хэлсэгдэжэ байгаа асуудалнууд хүн бүхэнэй зүрхэ сэдьхэлые хүдэлгэжэ, шэнэ амжалтада зоригжуулна.

Раиса Дашеевна Окунева партиин гэшүүн hэн тула съездын боложо байхада бүришье ехэ баяртай. Тэрэ 35 тугал харууhалжа байдаг. Тэдэнээ үбэлэй үедэ hайнаар тулжуулжэ, түс бүриинь шэгнүүр үдэртөө 880 граммаар нэмээтээ. Мүрысөөнэй дүн гаргахада, Раиса Дашеевна Түнхэнэй «Восточные Саяны» колхоздоо эгээл түрүү hуури эзэлhэн байба.

Съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байhан энэ эхэнэр тугалнуудаа бүри hайнаар харууhалжа, гарзада оруулхагүйгөөр тулжуулхэб гэжэ урма баяртайгаар мэдүүлнэ.

Т. КОНДРАТЬЕВА.

Редактор Ц. О. ОЧИРОВ

Н-02410. Зак. № 35[...]